

CHU THỊ HỒNG NHUNG

MODULE MN

37

**QUẢN LÝ NHÓM/ LỚP HỌC
MẦM NON**

A. GIỚI THIỆU TỔNG QUAN

Mỗi nhóm/lớp trong trường mầm non được coi là một tế bào của cơ thể nhà trường. Chất lượng giáo dục của từng nhóm/lớp góp phần tạo nên chất lượng giáo dục chung của nhà trường.

Giáo viên mầm non vừa là chủ thể trực tiếp của quá trình chăm sóc và giáo dục trẻ vừa là chủ thể quản lý nhóm/lớp. Nâng cao chất lượng, hiệu quả quản lý nhóm/lớp là điều kiện quan trọng để đảm bảo chất lượng chăm sóc – giáo dục trẻ cũng như chất lượng quản lý trường mầm non. Vì thế phát huy đúng vai trò, trách nhiệm của người giáo viên trong quá trình thực hiện chức năng quản lý toàn diện nhóm/lớp là vấn đề quan trọng đối với cán bộ quản lý trường mầm non.

Module này sẽ làm rõ mục tiêu, nguyên tắc, nội dung và phương pháp quản lý nhóm/lớp. Giáo viên có thể vận dụng trong điều kiện thực tế của địa phương và của trường mình.

Module gồm những nội dung chính sau:

- Khái quát chung về quản lý nhóm/lớp trong trường mầm non;
- Nội dung quản lý nhóm/lớp trong trường mầm non;
- Phương pháp quản lý nhóm/lớp trong trường mầm non.

B. MỤC TIÊU

I. MỤC TIÊU CHUNG

Tài liệu cung cấp kiến thức, kỹ năng quản lý nhóm/lớp nhằm trang bị cho giáo viên mầm non những kỹ năng cần thiết quản lý nhóm/lớp trong trường mầm non.

II. MỤC TIÊU CỤ THỂ

1. Mục tiêu về kiến thức

- Người học cần nắm được lý luận cơ bản nhất về quản lý nhóm/lớp mầm non.
- Xác định rõ những mục tiêu cơ bản của quản lý nhóm/lớp.
- Nêu lên được nội dung quản lý nhóm/lớp ở trường mầm non.

2. Mục tiêu về kỹ năng

- Nắm được phương pháp quản lý nhóm/lớp mầm non.
- Vận dụng kiến thức quản lý nhóm/lớp mầm non vào hoạt động quản lý nhóm/lớp mầm non trong thực tiễn.

3. Mục tiêu về thái độ

Tham gia tích cực, chủ động vào hoạt động quản lý nhóm/lớp mầm non và đánh giá được tính hiệu quả của quản lý nhóm/lớp ở trong trường mầm non.

C. NỘI DUNG

Nội dung 1

KHÁI QUÁT CHUNG VỀ QUẢN LÝ NHÓM/LỚP TRONG TRƯỜNG MẦM NON (3 tiết)

I. GIỚI THIỆU

Trường mầm non là cơ sở của giáo dục mầm non (GDMN) trong hệ thống giáo dục quốc dân. Trường mầm non đảm nhận việc nuôi dưỡng, chăm sóc và giáo dục trẻ em nhằm giúp trẻ hình thành những yếu tố đầu tiên của nhân cách, chuẩn bị cho trẻ bước vào lớp một. Giáo viên mầm non có nhiệm vụ quản lý nhóm/lớp có hiệu quả. Để làm tốt công tác quản lý nhóm/lớp, giáo viên mầm non cần phải có cái nhìn bao quát về quản lý nhóm/lớp, cần xác định rõ mục tiêu và nguyên tắc quản lý nhóm/lớp. Việc xác định rõ thế nào là quản lý nhóm/lớp và tầm quan trọng của quản lý nhóm/lớp sẽ giúp giáo viên có những nhìn nhận và định hướng đúng đắn trước khi xác định và tổ chức các hoạt động giáo dục cho trẻ mầm non. Đồng thời quản lý các hoạt động giáo dục mầm non có hiệu quả.

II. MỤC TIÊU

- Nêu lên được khái niệm quản lý, quản lý giáo dục, quản lý trường mầm non, quản lý nhóm/lớp.
- Nắm được tầm quan trọng và ý nghĩa của quản lý nhóm/lớp.
- Xác định được mục tiêu, nguyên tắc quản lý nhóm/lớp.

III. CÁC HOẠT ĐỘNG

Hoạt động 1: Tìm hiểu khái niệm quản lí, quản lí giáo dục và quản lí trường mầm non, quản lí lớp học.

Bạn vừa là chủ thể vừa là đối tượng quản lí giáo dục ở trường mầm non. Bằng hiểu biết của mình, bạn hãy viết ra quan niệm về:

- Quản lí:

- Quản lí giáo dục:

- Quản lí trường mầm non:

- Quản lí nhóm/lớp mầm non:

- Phân biệt quản lí giáo dục với quản lí nhóm/lớp:

Bạn hãy đối chiếu với những thông tin dưới đây để hoàn thiện các khái niệm vừa viết ra.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

1. Khái niệm

a. Khái niệm quản lí

Khái niệm quản lí được sử dụng rộng rãi trong nhiều lĩnh vực khoa học và được tiếp cận tổng quát như sau:

- Quản lí là tác động vừa có tính khoa học, vừa có tính nghệ thuật vào hệ thống con người, nhằm đạt được các mục tiêu kinh tế – xã hội.
- Quản lí là một quá trình tác động có định hướng, có tổ chức dựa trên các thông tin về tình trạng của đối tượng và môi trường nhằm giữ cho sự vận hành của đối tượng được ổn định và phát triển tới mục tiêu đã định.

Hiểu một cách ngắn gọn thì quản lí là sự tác động có mục đích, có kế hoạch của chủ thể quản lí đến khách thể quản lí (tập thể những người lao động) nhằm thực hiện mục tiêu đề ra.

b. Quản lí giáo dục

Quản lí giáo dục là hệ thống những tác động có mục đích, có kế hoạch của chủ thể quản lí ở các cấp khác nhau đến tất cả các khâu của hệ thống nhằm đảm bảo sự vận hành bình thường của các cơ quan trong hệ thống giáo dục đảm bảo sự tiếp tục phát triển và mở rộng hệ thống cả về mặt số lượng cũng như chất lượng.

Hiểu theo nghĩa tổng quát: quản lí giáo dục là hoạt động điều hành phối hợp các lực lượng giáo dục nhằm đẩy mạnh công tác đào tạo – giáo dục thế hệ trẻ theo yêu cầu phát triển xã hội.

GDMN là một bộ phận của hệ thống giáo dục quốc dân Việt Nam. Quản lý giáo dục mầm non ở các cấp khác nhau đều nhằm mục đích tạo ra những điều kiện tối ưu cho các cơ sở giáo dục mầm non thực hiện mục tiêu giáo dục và đào tạo.

c. Quản lý trường mầm non

Quản lý trường mầm non là quá trình tác động có mục đích, có kế hoạch của chủ thể quản lý (hiệu trưởng) đến tập thể cán bộ giáo viên để chính họ tác động trực tiếp đến quá trình chăm sóc – giáo dục trẻ nhằm thực hiện mục tiêu giáo dục đối với từng độ tuổi và mục tiêu chung của bậc học.

Từ khái niệm nêu trên cho thấy thực chất của công tác quản lý trường mầm non là quản lý quá trình chăm sóc – giáo dục trẻ, đảm bảo cho quá trình đó vận hành thuận lợi và có hiệu quả.

Quá trình chăm sóc – giáo dục trẻ bao gồm các nhân tố tạo thành như sau:

- Mục tiêu nhiệm vụ chăm sóc – giáo dục trẻ.
- Nội dung chăm sóc – giáo dục trẻ.
- Phương pháp, phương tiện chăm sóc – giáo dục trẻ.
- Giáo viên (lực lượng giáo dục).
- Trẻ em từ 0 đến 6 tuổi (đối tượng).
- Kết quả chăm sóc – giáo dục trẻ.

Các nhân tố của quá trình chăm sóc – giáo dục trẻ có quan hệ tương hỗ, trong đó mục tiêu nhiệm vụ giáo dục giữ vai trò định hướng cho sự vận động phát triển của toàn bộ quá trình và cho từng nhân tố.

d. Quản lý nhóm/lớp

Quản lý nhóm/lớp là quá trình tác động có mục đích, có kế hoạch của giáo viên đến trẻ, nhằm thực hiện mục tiêu giáo dục đối với trẻ.

Hoạt động 2: Vai trò của quản lý nhóm/lớp

Bạn đã từng quản lý nhóm/lớp, hãy viết ra những suy nghĩ của mình để trả lời các câu hỏi dưới đây:

Câu 1: Vì sao phải quản lý nhóm/lớp?

Câu 2: Để quản lí nhóm/lớp có hiệu quả, giáo viên mầm non cần phải làm gì?

Bạn hãy đối chiếu với những thông tin dưới đây và hoàn thiện nội dung các câu trả lời của mình.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

Giáo viên là chủ thể trực tiếp của quá trình chăm sóc – giáo dục trẻ, họ là lực lượng chủ yếu, là nhân vật trung tâm thực hiện mục tiêu giáo dục của nhà trường. Vì thế, giáo viên mầm non là nhân tố quyết định trực tiếp chất lượng giáo dục mầm non.

Giáo viên là người giữ vai trò quan trọng trong việc tổ chức quản lí, điều hành các hoạt động chăm sóc – giáo dục trẻ. Đội ngũ giáo viên là người trực tiếp thực hiện nhiệm vụ chăm sóc – giáo dục trẻ và xây dựng nhà trường và là người có vai trò quyết định đối với chất lượng giáo dục của trường. Vai trò quan trọng đó đòi hỏi đội ngũ giáo viên, cán bộ, công nhân viên phải không ngừng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, năng lực sư phạm, phẩm chất đạo đức nghề nghiệp, ổn định và đồng bộ về cơ cấu, đảm bảo phục vụ các yêu cầu trước mắt và lâu dài của trường. Vì vậy, giáo viên cần hết lòng thương yêu trẻ, đối xử công bằng với trẻ, làm việc nhiệt tình và có trách nhiệm cao, luôn có ý thức phấn đấu vươn

lên về mọi mặt, đảm bảo chất lượng chăm sóc – giáo dục trẻ và có uy tín đối với phụ huynh, đối với cộng đồng.

Nhiệm vụ của trường mầm non đòi hỏi người giáo viên về trách nhiệm cá nhân rất cao trong tiến trình hoạt động hiện hành các hoạt động của nhà trường. Sản phẩm lao động của người giáo viên có ảnh hưởng đến xã hội, kinh tế, chính trị, văn hoá. Đặc trưng công tác quản lý trường mầm non đòi hỏi các nhà quản lý không chỉ là người có học vấn, có kinh nghiệm, có phẩm chất đạo đức tốt mà còn phải biết tìm ra những đặc điểm của trẻ để có phương pháp tác động phù hợp để thúc đẩy sự phát triển của trẻ. Những nét đặc trưng đó về nghề nghiệp của người giáo viên mầm non phải được thể hiện trong nhân cách của người quản lý.

Để quản lý lớp học có hiệu quả, giáo viên mầm non cần nắm vững được các mặt sau:

- Hiểu được đặc điểm trẻ.
- Xây dựng kế hoạch của nhóm/lớp.
- Quản lý trẻ hàng ngày.
- Đảm bảo chất lượng chăm sóc và giáo dục trẻ.
- Đánh giá sự phát triển của trẻ.
- Quản lý cơ sở vật chất của nhóm/lớp.
- Xây dựng mối quan hệ phối hợp giữa giáo viên với cha mẹ trẻ.

Để phát huy vai trò của mình, người giáo viên mầm non phải thực hiện các nhiệm vụ sau đây:

- Chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục trẻ theo mục tiêu GDMN phải thực hiện đầy đủ và có chất lượng chương trình chăm sóc – giáo dục mầm non.
- Chủ động phối hợp chặt chẽ với gia đình trẻ trong việc chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục trẻ và tuyên truyền hướng dẫn kiến thức khoa học nuôi dạy trẻ cho các bậc cha mẹ.
- gương mẫu thực hiện nghĩa vụ công dân, các quy định của pháp luật và Điều lệ trường mầm non, tích cực tham gia các hoạt động xã hội.
- Giữ gìn phẩm chất, uy tín, danh dự của nhà giáo; tôn trọng công bằng với trẻ, bảo vệ các quyền và lợi ích chính đáng của trẻ em, bảo vệ an toàn tuyệt đối tính mạng của trẻ.
- Làm đồ chơi, đồ dùng dạy học, bảo quản và sử dụng tốt trang thiết bị tài sản của nhóm/lớp.

- Đoàn kết và có trách nhiệm xây dựng tập thể không ngừng tiến bộ.
- Không ngừng rèn luyện đạo đức, học tập văn hoá, bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ để nâng cao chất lượng và hiệu quả công tác.
- Thực hiện các quyết định của hiệu trưởng, chịu sự kiểm tra của hiệu trưởng và các cấp quản lý giáo dục.

Các nhiệm vụ của giáo viên mầm non có liên quan chặt chẽ với nhau, tác động qua lại, bổ sung cho nhau và được tiến hành thống nhất trong quá trình chăm sóc- giáo dục trẻ.

Hoạt động 3: Mục tiêu quản lý nhóm/lớp

Bạn có thể nêu:

- Mục tiêu quản lý giáo dục mầm non:

- Mục tiêu quản lý trường mầm non:

- Mục tiêu quản lý nhóm /lớp mầm non:

Bạn hãy đối chiếu với những thông tin dưới đây để tăng thêm hiểu biết của mình.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

Mục tiêu quản lí là trạng thái mong muốn được xác định trong tương lai của đối tượng quản lí. Trạng thái đó có thể chưa có mà ta muốn đạt được thông qua các tác động quản lí và sự vận động của đối tượng quản lí.

Mục tiêu quản lí là một thành tố quan trọng của quá trình quản lí, có vai trò định hướng cho hoạt động quản lí, đồng thời mục tiêu quản lí là căn cứ để đánh giá hiệu quả quản lí.

Hệ thống mục tiêu quản lí giáo dục mầm non

- Củng cố, ổn định và phát triển bậc học mầm non với nhiều loại hình đa dạng, linh hoạt, phù hợp, đáp ứng yêu cầu đổi mới của sự nghiệp phát triển kinh tế – xã hội trong từng giai đoạn.
- Đảm bảo cho các cơ sở GDMN nâng cao chất lượng chăm sóc – giáo dục trẻ theo mục tiêu giáo dục của ngành.
- Xây dựng đội ngũ giáo viên, cán bộ quản lí của ngành ngày càng đảm bảo chất lượng và tâm huyết với nghề.
- Củng cố mạng lưới trường lớp và xây dựng cơ sở vật chất trang thiết bị cho các cơ sở giáo dục mầm non.
- Phát triển và hoàn thiện các mối quan hệ giữa giáo dục với cộng đồng xã hội nhằm thu hút các lực lượng xã hội tham gia vào sự nghiệp chăm sóc – giáo dục trẻ em.

Hệ thống mục tiêu quản lí trường mầm non

Mục tiêu quản lí trường mầm non thực chất là những chỉ tiêu về mọi hoạt động của nhà trường được dự kiến trước khi triển khai hoạt động. Đó cũng là những nhiệm vụ phải thực hiện, đồng thời là kết quả mong muốn đạt được khi kết thúc một chu kì quản lí.

Quá trình quản lí trường mầm non phải xác định và phấn đấu thực hiện những mục tiêu cơ bản sau đây:

- *Mục tiêu số lượng:* Đảm bảo chỉ tiêu thu hút số lượng trẻ trong độ tuổi đến trường.

- *Mục tiêu chất lượng:* Bảo đảm chất lượng chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục trẻ theo mục tiêu đào tạo.
- *Xây dựng và phát triển tập thể sư phạm:* đủ về số lượng, đồng bộ về cơ cấu và nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ, năng lực sư phạm, phẩm chất nghề nghiệp và đời sống vật chất, tinh thần.
- Xây dựng, sử dụng, bảo quản tốt cơ sở vật chất phục vụ cho yêu cầu chăm sóc- giáo dục trẻ.
- Huy động các nguồn kinh phí có hiệu quả.
- Làm tốt công tác xã hội hoá giáo dục mầm non trên địa bàn trường đồng.
- Cải tiến công tác quản lý nhằm nâng cao hiệu quả quản lý mọi hoạt động trong nhà trường.

Mỗi mục tiêu thể hiện đặc trưng của hoạt động quản lý nhưng giữa chúng có liên quan mật thiết và phối hợp hỗ trợ với nhau tạo thành một hệ thống mạng lưới mục tiêu toàn diện. Trách nhiệm của người cán bộ quản lý là phải làm cho mục tiêu trở thành hiện thực.

Để đảm bảo thực hiện các mục tiêu quản lý, các cấp quản lý GDMN đều phải được tổ chức và hoạt động dựa trên những nguyên tắc nhất định

Mục tiêu quản lý nhóm/lớp mầm non

Mục tiêu quản lý nhóm/lớp thực chất là những chỉ tiêu về mọi hoạt động của nhóm/lớp được dự kiến trong năm học. Đó cũng là những nhiệm vụ phải thực hiện, đồng thời là kết quả mong muốn đạt được khi kết thúc một năm học.

Quá trình quản lý nhóm/lớp phải xác định và phân đấu thực hiện những mục tiêu cơ bản sau đây:

- *Mục tiêu chất lượng:* Bảo đảm chất lượng chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục trẻ theo mục tiêu chăm sóc, giáo dục đã đề ra.
- Xây dựng, sử dụng, bảo quản tốt cơ sở vật chất phục vụ cho yêu cầu chăm sóc- giáo dục trẻ.

Hoạt động 4: Nguyên tắc quản lý nhóm/lớp

Bạn hãy viết ra suy nghĩ của mình bằng cách trả lời một số câu hỏi sau:

Câu 1. Nguyên tắc quản lý nhóm/lớp là gì?

- Nguyên tắc quản lý giáo dục là:

– Nguyên tắc quản lý nhóm/lớp mầm non là:

Câu 2. Nêu và phân tích hệ thống nguyên tắc quản lý nhóm/lớp mầm non:

Câu 3. Những yêu cầu trong việc quán triệt các nguyên tắc quản lí nhóm/lớp mầm non là gì?

Sau đó bạn đối chiếu với những thông tin dưới đây để hoàn thiện nội dung trả lời các câu hỏi của mình.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

Nguyên tắc quản lí giáo dục

Quản lí giáo dục là một bộ phận của quản lí xã hội với đặc trưng cơ bản là quản lí con người. Vì vậy, công tác quản lí giáo dục có những nguyên tắc đặc trưng của nó (khác với các nguyên tắc quản lí xã hội người lớn – người lao động).

Nguyên tắc quản lí giáo dục là những luận điểm cơ bản của lí luận quản lí giáo dục, có tác dụng chỉ đạo việc xây dựng và tổ chức hoạt động của các cơ quan quản lí giáo dục nhằm đạt được mục tiêu, nhiệm vụ quản lí đã đề ra.

Nguyên tắc quản lí giáo dục biểu hiện mối quan hệ khách quan có tính quy luật, mang tính chất chính trị – xã hội trong việc tổ chức và hoạt động quản lí giáo dục. Do đó, có thể coi nguyên tắc như “ngọn đèn pha” về quan điểm và tư tưởng chỉ đạo soi sáng cho hoạt động của quản lí giáo dục.

Nguyên tắc quản lí nhóm/lớp mầm non

Quản lí nhóm/lớp mầm non là một bộ phận nội dung của quản lí giáo dục mầm non. Chủ thể quản lí nhóm/lớp mầm non trước hết là giáo viên mầm non. Người trực tiếp tổ chức các hoạt động chăm sóc, giáo dục trẻ em lứa tuổi mầm non.

Nguyên tắc quản lý nhóm/lớp mầm non là những luận điểm cơ bản của lý luận quản lý giáo dục mầm non, có tác dụng chỉ đạo việc thiết kế và tổ chức các hoạt động giáo dục của giáo viên mầm non nhằm đạt được mục tiêu, nhiệm vụ quản lý nhóm/lớp đã đặt ra.

Mọi nguyên tắc quản lý nhóm/lớp mầm non đều phải hướng vào thực hiện mục tiêu quản lý nhóm/lớp. Cụ thể là: đảm bảo chất lượng chăm sóc, giáo dục trẻ theo mục tiêu – chương trình giáo dục mầm non; xây dựng, sử dụng và bảo quản tốt cơ sở vật chất – trang thiết bị phục vụ công tác chăm sóc, giáo dục trẻ mầm non.

Các nguyên tắc quản lý nhóm/lớp mầm non

- *Nguyên tắc đảm bảo thực hiện mục tiêu, chương trình giáo dục mầm non.*
Nguyên tắc này đòi hỏi giáo viên mầm non khi thiết kế, tổ chức các hoạt động chăm sóc, giáo dục trẻ em phải hướng vào việc thực hiện mục tiêu, nội dung chương trình chăm sóc, giáo dục trẻ em do Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành. Căn cứ vào mục tiêu, nội dung chương trình chăm sóc, giáo dục của độ tuổi của trẻ, giáo viên lựa chọn chủ đề, thiết kế các nội dung, hoạt động sao cho phù hợp nhằm đạt được mục tiêu giáo dục của độ tuổi.
- *Nguyên tắc lấy trẻ em làm trung tâm khi thiết kế và tổ chức các hoạt động chăm sóc, giáo dục trẻ em.* Nguyên tắc này đòi hỏi, khi thiết kế và tổ chức các hoạt động chăm sóc, giáo dục trẻ em, giáo viên mầm non cần xuất phát từ nhu cầu, khả năng, hứng thú của trẻ. Trong các hoạt động chăm sóc, giáo dục, giáo viên mầm non không được áp đặt theo ý muốn chủ quan của mình; đứa trẻ phải được coi là chủ thể tích cực trong các hoạt động của chúng, giáo viên chỉ là “điểm tựa”, là người tổ chức hướng dẫn, tạo cơ hội, điều kiện thuận lợi cho trẻ trong các hoạt động của chúng ở trường mầm non.

Thực tiễn ở nơi này, nơi khác vẫn còn hiện tượng quản lý nhóm/lớp mầm non theo kiểu áp đặt: giáo viên không quan tâm đến nhu cầu, hứng thú, khả năng của trẻ, trẻ làm theo ý muốn của mình “răm rắp”; hoặc trường/lớp mầm non như là nơi giữ trẻ để các bậc cha mẹ đi làm,...

Lấy trẻ em làm trung tâm trong việc thiết kế, tổ chức các hoạt động cho trẻ là một tư tưởng tiến bộ, phù hợp với xu thế đổi mới nội dung phương pháp chăm sóc, giáo dục trẻ em trên thế giới và Việt Nam hiện nay.

- Nguyên tắc đảm bảo việc quản lí nhóm/lớp mầm non vừa phải phù hợp với đặc điểm phát triển chung của nhóm/lớp, vừa đảm bảo phù hợp với nhu cầu hứng thú, khả năng của từng trẻ. Nguyên tắc này đòi hỏi, khi thiết kế và tổ chức các hoạt động cho trẻ; khi rèn luyện cho trẻ nề nếp, thói quen nào đó... cần phải vừa đảm bảo phù hợp với đặc điểm phát triển tâm, sinh lí lứa tuổi, phù hợp với đặc điểm phát triển của nhóm/lớp, vừa phải phù hợp với nhu cầu, hứng thú, khả năng của từng trẻ. Trong quá trình quản lí nhóm/lớp, giáo viên mầm non cần dựa vào đặc điểm phát triển của trẻ ở theo lứa tuổi, đặc điểm phát triển chung của nhóm/lớp, để thiết kế, tổ chức các hoạt động, đồng thời cần phát hiện những nét riêng của từng trẻ để có những tác động phù hợp nhằm phát huy được thế mạnh của từng trẻ; giúp trẻ vượt qua những hạn chế của bản thân... Tránh sự dập khuôn, máy móc theo kiểu “đồng loạt” trong quản lí nhóm/lớp.
- Nguyên tắc đảm bảo sự kết hợp chặt chẽ với gia đình và các lực lượng xã hội trong quản lí nhóm/lớp mầm non. Giáo dục là sự nghiệp của toàn Đảng, toàn dân. Do vậy, việc phối kết hợp các lực lượng giáo dục: gia đình – nhà trường – xã hội trong công tác giáo dục mầm non nói chung, quản lí nhóm/lớp mầm non là việc làm rất cần thiết. Nguyên tắc này đòi hỏi giáo viên mầm non phải kết hợp chặt chẽ với gia đình trong việc tổ chức các hoạt động chăm sóc, giáo dục trẻ em; trong việc duy trì sự ổn định sĩ số nhóm/lớp,... Đồng thời, nhà trường, giáo viên mầm non cần phải phối hợp với các tổ chức xã hội (y tế, phụ nữ, Đoàn Thanh niên...) để xây dựng và tổ chức các hoạt động chăm sóc, giáo dục trẻ phù hợp với thực tiễn địa phương.
- Nguyên tắc đảm bảo sự an toàn, phát triển cho trẻ em. Trẻ em là lứa tuổi rất hiếu động, do vậy vấn đề an toàn về tính mạng và tinh thần cho trẻ là rất quan trọng. Đứa trẻ chỉ phát triển bình thường trong môi trường giáo dục an toàn: an toàn về vệ sinh, ăn uống, sinh hoạt; thoải mái, vui vẻ, hứng thú trong hoạt động; được cùng học, cùng chơi với bạn; được có yêu quý, động viên, khích lệ...

Nguyên tắc này đòi hỏi công tác quản lí nhóm/lớp phải đảm bảo cho trẻ được chơi, được học, được sinh hoạt trong môi trường an toàn: ăn uống đủ chất, hợp vệ sinh; tắm rửa sạch sẽ; đồ dùng, đồ chơi sạch sẽ, hợp vệ

sinh, an toàn (không độc hại, không sắc nhọn...) và mang ý nghĩa giáo dục, trẻ được chơi, được học, được giao tiếp với cô, với bạn một cách hồn nhiên, thoải mái và được tôn trọng, yêu thương, quý mến.

- Nguyên tắc đảm bảo xây dựng, sử dụng và bảo quản tốt cơ sở vật chất – trang thiết bị phục vụ chăm sóc, giáo dục nhóm/lớp mầm non. Hiệu quả chăm sóc, giáo dục trẻ mầm non phụ thuộc khá lớn vào cơ sở vật chất – trang thiết bị giáo dục mầm non (đồ dùng, đồ chơi,...). Nguyên tắc này đòi hỏi trong quá trình quản lý nhóm/lớp trường mầm non, đặc biệt là giáo viên mầm non phải có kế hoạch xây dựng (mua sắm, tự làm) đồ dùng, đồ chơi, các thiết bị giáo dục khác phục vụ cho công tác chăm sóc, giáo dục phù hợp với nhóm/lớp. Đồng thời khai thác, sử dụng cơ sở vật chất (đồ dùng, đồ chơi...) một cách có hiệu quả trong việc chăm sóc, giáo dục trẻ; có biện pháp bảo quản cơ sở vật chất phục vụ cho công tác chăm sóc, giáo dục trẻ em.

Yêu cầu quán triệt các nguyên tắc quản lý nhóm/lớp mầm non

Mỗi nguyên tắc trên đây có ý nghĩa nhất định trong công tác quản lý nhóm/lớp mầm non. Do vậy, khi quản lý nhóm/lớp mầm non, người giáo viên cần phải quán triệt đầy đủ các nguyên tắc quản lý này, không được xem nhẹ một nguyên tắc nào.

Để quán triệt tốt các nguyên tắc quản lý nhóm/lớp mầm non, giáo viên cần:

- Nghiên cứu nắm vững mục tiêu, nội dung chương trình chăm sóc, giáo dục mầm non, đặc biệt là mục tiêu, nội dung chương trình chăm sóc, giáo dục trẻ độ tuổi của nhóm/lớp mình quản lý, giáo dục.
- Nghiên cứu nắm vững đặc điểm phát triển tâm, sinh lý lứa tuổi của nhóm/lớp mình quản lý – giáo dục; đặc điểm phát triển tâm, sinh lý của nhóm/lớp mình đang quản lý – giáo dục; phát hiện những nét riêng về khả năng, sở thích... của từng trẻ trong nhóm/lớp.
- Dựa vào mục tiêu chương trình chăm sóc, giáo dục mầm non, thiết kế, tổ chức các hoạt động chăm sóc, giáo dục phù hợp với đặc điểm phát triển tâm sinh lý của nhóm/lớp, phát huy được tính tích cực sáng tạo của trẻ trong nhóm/lớp.

- Khai thác thế mạnh của gia đình, các tổ chức đoàn thể xã hội trong việc xây dựng cơ sở vật chất – trang thiết bị chăm sóc, giáo dục mầm non; trong việc phối hợp chăm sóc, giáo dục trẻ em.

Nội dung 2

NỘI DUNG QUẢN LÝ NHÓM/LỚP TRONG TRƯỜNG MẦM NON (8 tiết)

I. GIỚI THIỆU

Quản lý nhóm/lớp được thể hiện ở nhiều mặt, nhiều khía cạnh. Việc xác định được nội dung quản lý nhóm/lớp sẽ giúp giáo viên có cái nhìn tổng quát và biết cách quản lý lớp học có hiệu quả.

II. MỤC TIÊU

- Nêu được căn cứ để xác định nội dung quản lý nhóm/lớp.
- Vận dụng được các nguyên tắc trong quá trình xác định nội dung.
- Liệt kê được các nội dung cơ bản của quản lý nhóm/lớp.
- Vận dụng nội dung quản lý nhóm/lớp trong điều kiện thực tế của nhóm/lớp mình phụ trách.

III. CÁC HOẠT ĐỘNG

Hoạt động 1: Căn cứ xác định nội dung quản lý nhóm/lớp

Bạn đã và đang quản lý nhóm/lớp mầm non? Hãy viết ra một số vấn đề sau:

- Căn cứ để xác định nội dung quản lý nhóm/lớp:

- Nội dung cơ bản của quản lí nhóm/lớp:

Hãy đối chiếu với những thông tin dưới đây để có thêm thông tin về nội dung quản lí nhóm/lớp.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

Nội dung quản lí nhóm/lớp là những công việc giáo viên cần phải làm trong quá trình quản lí nhóm/lớp mình phụ trách.

Để xác định nội dung quản lí nhóm/lớp cần dựa vào:

- Vai trò và nhiệm vụ người cán bộ quản lí nói chung và của giáo viên mầm non nói riêng trong quá trình quản lí nhóm/lớp.
- Đặc trưng của cấp học giáo dục mầm non trong hệ thống giáo dục quốc dân.
- Căn cứ vào điều lệ trường mầm non ban hành theo Quyết định số 14/2008/QĐ-BGDĐT, ngày 07 tháng 4 năm 2008 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo.
- Đặc điểm của trẻ mầm non.

Nội dung quản lí nhóm/lớp thể hiện ở một số vấn đề:

- Tìm hiểu nắm vững đặc điểm của trẻ.
- Xây dựng kế hoạch của nhóm/lớp.
- Quản lí trẻ hàng ngày.
- Đảm bảo chất lượng chăm sóc và giáo dục trẻ.
- Đánh giá sự phát triển của trẻ.
- Quản lí cơ sở vật chất của nhóm/lớp.
- Xây dựng mối quan hệ phối hợp giữa giáo viên với cha mẹ trẻ.

Hoạt động 2: Phân tích những nội dung của quản lí nhóm/lớp.

1. Tìm hiểu – nắm vững đặc điểm của trẻ.

Bạn cho biết ý kiến của mình về việc tìm hiểu – nắm vững đặc điểm của trẻ bằng cách trả lời một số câu hỏi sau đây:

Câu 1. Tại sao phải tìm hiểu – nắm vững đặc điểm của trẻ để quản lí nhóm/lớp?

Câu 2. Những đặc điểm cần nắm vững.

Câu 3. Giáo viên cần phải làm gì để nắm vững đặc điểm của trẻ?

Bạn đối chiếu với những thông tin dưới đây để hoàn thiện nội dung trả lời các câu hỏi của mình.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

Hiểu trẻ là điều kiện tiên quyết để giáo dục trẻ có hiệu quả. Đúng như nhà giáo dục K.D. Usinski đã nói: “Muốn giáo dục con người thì phải hiểu con người về mọi mặt”. Vì thế, nắm vững đặc điểm của từng trẻ là

một trong những nội dung quan trọng của công tác quản lí nhóm/lớp ở trường mầm non.

Giáo viên mầm non cần phải hiểu hoàn cảnh sống của trẻ, nắm được những đặc điểm về thể chất, tâm lí của trẻ cũng như những thói quen hành vi đạo đức mà trẻ đã có... Từ đó lựa chọn những biện pháp tác động sư phạm phù hợp nhằm giúp trẻ phát triển tốt về thể chất, tình cảm, trí tuệ, thẩm mĩ và thích ứng với cuộc sống, với môi trường luôn luôn biến đổi.

Để hiểu trẻ, giáo viên có thể tiến hành bằng nhiều biện pháp khác nhau như: Trao đổi trực tiếp với gia đình trẻ để thu nhận những thông tin cần thiết về trẻ, quan sát, theo dõi trẻ tham gia vào các hoạt động hằng ngày, thường xuyên gần gũi chuyện trò cùng trẻ; sử dụng phiếu điều tra trung cầu ý kiến của phụ huynh; ghi nhật kí về trẻ hoặc thăm gia đình trẻ; tạo tình huống để trẻ bộc lộ đặc điểm...

Tìm hiểu trẻ để nắm được đặc điểm của từng trẻ là một việc làm thường xuyên, liên tục trong cả năm học và phải có kế hoạch cụ thể mới thu được những thông tin phong phú, có độ tin cậy về thực trạng và khả năng hoàn cảnh của trẻ. Tuy nhiên ở từng thời điểm cụ thể, nội dung và biện pháp tiến hành có khác nhau. Chẳng hạn, giai đoạn đầu năm học, giáo viên tìm hiểu để nắm sơ bộ những nét cơ bản của từng trẻ và của cả lớp nói chung (họ tên, ngày tháng năm sinh, đặc điểm nổi bật về tâm sinh lí, họ tên bố mẹ trẻ, địa chỉ gia đình...). Trên cơ sở đó dự kiến chế độ chăm sóc cho phù hợp. Những tháng tiếp theo, việc tìm hiểu trẻ nhằm giúp giáo viên kiểm tra lại độ chính xác của các thông tin thu được từ ban đầu, bổ sung thêm những thông tin cần thiết về trẻ, giúp giáo viên hiểu đầy đủ, sâu sắc hơn đối tượng giáo dục của mình. Đó là cơ sở để bổ sung, điều chỉnh kịp thời kế hoạch, biện pháp chăm sóc – giáo dục trẻ. Giai đoạn cuối học kì hay cuối năm học tiếp tục tìm hiểu để nắm được những nét tính cách, năng khiếu, sở thích của trẻ, mức độ tiến bộ của trẻ về các mặt so với đầu năm, kịp thời bổ sung, điều chỉnh biện pháp tác động sư phạm để đạt được kết quả cao hơn.

2. Xây dựng kế hoạch của nhóm/lớp

Bạn đã từng xây dựng kế hoạch nhóm/lớp, hãy nhớ lại và viết ra để trả lời một số câu hỏi sau:

Câu 1. Xây dựng kế hoạch nhóm/lớp là gì?

Câu 2. Liệt kê các kế hoạch nhóm/lớp phải xây dựng. Tại sao phải xây dựng các kế hoạch này?

Câu 3. Nội dung của từng kế hoạch của nhóm/lớp? (Bạn viết ngắn gọn những hiểu biết của mình theo gợi ý dưới đây.)

- * Kế hoạch năm học:
- Căn cứ xây dựng.

- Yêu cầu:

– Nội dung:

* Kế hoạch tháng:

– Căn cứ xây dựng:

– Yêu cầu:

– Nội dung:

- * Kế hoạch tuần:
- Căn cứ xây dựng:

– Yêu cầu:

– Nội dung:

Bạn đối chiếu với những thông tin dưới đây để hoàn thiện nội dung trả lời các câu hỏi của mình.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

Xây dựng kế hoạch là dự kiến trước những công việc phải làm, biện pháp thực hiện các công việc đó cũng như điều kiện đảm bảo cho công việc thực hiện thành công.

Kế hoạch nhóm/lớp có vai trò định hướng cho mọi hoạt động của giáo viên, giúp giáo viên chủ động trong quá trình tổ chức thực hiện công việc. Mặt khác, kế hoạch của lớp là cơ sở để kiểm tra đánh giá của cán bộ quản lý trường mầm non đối với giáo viên trong việc thực hiện nhiệm vụ năm học và chương trình chăm sóc – giáo dục trẻ.

Giáo viên phụ trách các nhóm/lớp cần phải xây dựng các loại kế hoạch: kế hoạch năm học, kế hoạch tháng, kế hoạch tuần.

Nếu phân loại kế hoạch theo nội dung công việc thì giáo viên phải xây dựng kế hoạch chủ nhiệm, kế hoạch giáo dục, kế hoạch thực hiện các chuyên đề.

(1) Xây dựng kế hoạch năm học

a. Căn cứ xây dựng kế hoạch năm học

Khi xây dựng kế hoạch năm học của lớp, giáo viên phải căn cứ vào kế hoạch năm học của trường, nhiệm vụ được giao và tình hình thực tế của lớp (hiện trạng và khả năng). Ngoài ra, giáo viên cần phải dựa vào:

- Mục tiêu, nội dung và kết quả mong đợi của chương trình giáo dục mẫu giáo trong chương trình giáo dục mầm non do Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành.
- Thời gian quy định trong năm học.
- Điều kiện cơ sở vật chất và các nguồn lực khác của địa phương, trường, lớp mầm non.
- Nhu cầu và trình độ phát triển thực tế của trẻ trong lớp mẫu giáo.

Đó là những căn cứ quan trọng đảm bảo cho kế hoạch đi đúng hướng và có tính khả thi.

b. Yêu cầu xây dựng kế hoạch

Một bản kế hoạch của lớp thực sự khoa học, hợp lý phải đảm bảo các yêu cầu sau:

- Kế hoạch của lớp phải thống nhất với kế hoạch của trường, là một bộ phận kế hoạch của trường.
- Nội dung kế hoạch đảm bảo tính cân đối, toàn diện và tính phát triển.
- Kế hoạch phải xác định được các mục tiêu cơ bản và biện pháp thực hiện. Mục tiêu, biện pháp đề ra phải có cơ sở khoa học và đảm bảo tính thực tiễn.
- Kế hoạch trình bày rõ ràng, ngắn gọn, dễ thực hiện, dễ kiểm tra.

c. Nội dung kế hoạch

Nội dung kế hoạch năm học của lớp phải trả lời được 3 câu hỏi: Phải làm gì? Làm như thế nào? Bao giờ thì hoàn thành?

Để trả lời 3 câu hỏi đó, kế hoạch của lớp phải nêu rõ những vấn đề cơ bản sau đây:

* Đặc điểm tình hình lớp, những thuận lợi và những khó khăn

Mục tiêu phấn đấu trong năm học

– Mục tiêu chung:

+ Danh hiệu thi đua của lớp

+ Danh hiệu thi đua của cá nhân

– Mục tiêu cụ thể:

+ Mục tiêu phát triển số lượng: số trẻ nhận vào lớp, tỉ lệ chuyên cần.

+ Mục tiêu về chất lượng chăm sóc – giáo dục trẻ

+ Chăm sóc sức khoẻ, bảo vệ an toàn cho trẻ

+ Phòng chống suy dinh dưỡng (tỉ lệ trẻ suy dinh dưỡng so với năm học trước)

+ Chất lượng thực hiện chương trình giáo dục.

+ Chất lượng thực hiện các chuyên đề.

– Mục tiêu sử dụng, bảo quản cơ sở vật chất của nhóm/lớp.

– Mục tiêu bồi dưỡng và tự bồi dưỡng

– Mục tiêu kết hợp với gia đình trẻ và các lực lượng xã hội.

– Các mục tiêu khác: Tham gia các phong trào, các hoạt động chung của trường, sáng kiến kinh nghiệm của cá nhân.

* Những biện pháp thực hiện kế hoạch

Mỗi mục tiêu được xác định phải lựa chọn các biện pháp thực hiện tương ứng, có như vậy, mục tiêu mới thành kết quả và kế hoạch mới có khả năng trở thành hiện thực.

Kế hoạch năm học của lớp cần xác định được một số biện pháp cơ bản như:

- Biện pháp thực hiện mục tiêu số lượng.
- Biện pháp thực hiện mục tiêu chất lượng.
- Biện pháp quản lí cơ sở vật chất của nhóm/lớp.
- Biện pháp bồi dưỡng và tự bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ.
- Biện pháp phối hợp với gia đình...

Xây dựng kế hoạch năm học chính là dự kiến trước những công việc phải làm, đó là sản phẩm trí tuệ của người giáo viên, là lí trí và quyết tâm của họ trong việc thực hiện nhiệm vụ năm học. Bản kế hoạch năm học là chương trình hành động của giáo viên và tập thể lớp trong suốt kì kế hoạch. Cán bộ quản lí trường mầm non có trách nhiệm hướng dẫn giáo viên xây dựng kế hoạch, duyệt kế hoạch của từng nhóm/lớp đảm bảo cho kế hoạch của lớp thực sự trở thành một bộ phận quan trọng trong kế hoạch năm học của nhà trường.

(2) Xây dựng kế hoạch tháng

Dựa vào kế hoạch chung của trường, giáo viên thực hiện các bước phát triển chủ đề nhánh, bao gồm chọn chủ đề cụ thể, xác định mục tiêu giáo dục, xây dựng mạng nội dung, mạng hoạt động của chủ đề và lên kế hoạch cụ thể hàng tuần cho phù hợp với trẻ và điều kiện thực tế của lớp, xác định tên chủ đề cho tháng; mục tiêu cần đạt trên trẻ; xác định kiến thức, kĩ năng và thái độ cần cung cấp cho trẻ thông qua chủ đề sẽ học; lựa chọn hoạt động; sắp xếp lịch tuần, chuẩn bị đồ dùng dạy học, đồ chơi của trẻ.

Khi thiết kế một chủ đề, giáo viên cần lưu ý một chủ đề cần thoả mãn 4 yêu cầu sau:

- Cần tính đến nhu cầu, hứng thú của trẻ và những kiến thức bắt nguồn từ thực tiễn cuộc sống gắn gũi với trẻ.
- Cần được thể hiện trong các hoạt động ở trường.
- Cần được thể hiện ở sự lựa chọn và cung cấp các đồ dùng học liệu ở các khu vực chơi trong lớp.
- Cần được tiến hành tối thiểu trong một tuần, đảm bảo có sự lặp lại và mở rộng các cơ hội học cho trẻ các độ tuổi khác nhau (mẫu giáo bé, nhỡ, lớn).

Gợi ý chủ đề trong năm học.

Tháng	Chủ đề	Số tuần
9	Trường mầm non	2 tuần
9 – 10	Bản thân	4 – 5 tuần
10 – 11	Gia đình (hoặc Nghề nghiệp); Ngày 20 – 11	4 – 5 tuần
12 – 1	Các nghề phổ biến (hoặc phương tiện và luật giao thông); ngày Thành lập Quân đội Nhân dân	4 – 5 tuần
1 – 2	Thế giới động vật; Tết Nguyên đán	4 – 5 tuần
2	Thế giới thực vật	4 – 5 tuần
3	Luật và phương tiện giao thông (hoặc Gia đình); ngày 8 – 3	4 tuần
4	Các hiện tượng tự nhiên	2 tuần
5	– Quê hương – Đất nước – Bác Hồ – Tết Thiếu nhi	2 tuần 1 tuần

Lưu ý:

- Tên chủ đề, số lượng chủ đề và số tuần dự kiến cho thực hiện chủ đề có thể linh hoạt thay đổi tùy theo hứng thú, nhu cầu khả năng của trẻ và điều kiện triển khai của từng lớp cụ thể. Chủ đề và lễ hội có thể thực hiện trong 3 – 5 ngày.
- Trong quá trình thực hiện, giáo viên cần linh hoạt, thường xuyên xem xét và điều chỉnh kế hoạch phù hợp với nhu cầu hiểu biết và trình độ phát triển của trẻ trong lớp mình, cũng như điều kiện cơ sở vật chất ở địa phương.

Xây dựng kế hoạch tháng là xây dựng kế hoạch thực hiện chương trình giáo dục theo từng tháng cho từng độ tuổi. Căn cứ vào kế hoạch giáo dục năm học của trường, mục tiêu nội dung được quy định trong chương trình, điều kiện cơ sở vật chất và nhu cầu khả năng thực tế của trẻ để giáo viên xây dựng kế hoạch giáo dục cho lớp mình phụ trách.

Kế hoạch giáo dục tháng bao gồm các nội dung như: Xác định chủ đề và thời gian thực hiện, xác định mục tiêu cần đạt của chủ đề, xây dựng mạng nội dung, xây dựng mạng hoạt động, chuẩn bị đồ dùng, đồ chơi và lên kế hoạch thực hiện cụ thể hàng tuần cho phù hợp với đặc điểm phát triển của trẻ. Kế hoạch thực hiện chủ đề giáo dục hàng tháng có thể soạn theo mẫu sau:

Tên chủ đề:

Thời gian thực hiện:

d. Xác định mục tiêu của chủ đề

Xác định mục tiêu của chủ đề là dự kiến trước kết quả mong muốn cần đạt được trên trẻ sau khi khám phá xong chủ đề đó. Mục tiêu giáo dục của chủ đề nhằm phát triển trên năm mặt: Thể chất, nhận thức, ngôn ngữ, thẩm mỹ và tình cảm và kĩ năng xã hội. Lựa chọn các mục tiêu phải đảm bảo tính phát triển, không nên đưa quá nhiều mục tiêu trong một chủ đề.

- Giáo viên cần xác định mục tiêu giáo dục chủ đề hoặc nói cách khác là những kết quả mong muốn mà trẻ có thể đạt được sau khi học về chủ đề đó trên cơ sở:
 - + Bám sát mục tiêu Chương trình giáo dục mầm non và kết quả mong đợi của từng lĩnh vực giáo dục
 - + Tìm hiểu để nắm được vốn kinh nghiệm của trẻ liên quan đến chủ đề (thông qua trò chuyện, hỏi trẻ)
- Các mục tiêu cần cụ thể, vừa sức, phù hợp với độ tuổi, nhằm giúp trẻ từng bước đạt được mục tiêu giáo dục ở cuối độ tuổi.

Lưu ý: khi viết mục tiêu bao giờ cũng bắt đầu bằng động từ như: Trẻ có thể, có khả năng, biết, nhận biết, yêu thích,...

e. Xây dựng mạng nội dung

Giáo viên dự kiến các nội dung có thể thực hiện trong chủ đề. Mạng nội dung chứa đựng những nội dung chính có liên quan đến chủ đề, qua đó giáo viên mong muốn cung cấp cho trẻ những kiến thức, kĩ năng thái độ gì.

Giáo viên có thể sử dụng sơ đồ mạng để thiết kế chủ đề (bao gồm mạng nội dung và mạng hoạt động). Căn cứ vào mục tiêu giáo dục, giáo viên xác định nội dung học cụ thể cho từng chủ đề nhánh.

- “Mạng nội dung” chứa đựng những nội dung chính trong 5 lĩnh vực của Chương trình có liên quan đến chủ đề mà giáo viên mong muốn trẻ học được (về kiến thức, kĩ năng, thái độ).
- Mạng nội dung giúp cho giáo viên biết trình tự thực hiện trước sau; từ nội dung, kiến thức, kĩ năng đơn giản, gần gũi rồi mở rộng, nâng cao dần; từ những điều trẻ đã biết đến chưa biết và biết trọn vẹn hơn; từ tổng thể đến chi tiết, phù hợp với độ tuổi và sự hiểu biết của trẻ theo nguyên tắc

đồng tâm phát triển. Từ chủ đề chính, giáo viên có thể phân chia thành các chủ đề nhánh. Mỗi chủ đề nhánh có thể thực hiện trong thời gian 1 – 2 tuần.

- Giáo viên cần lưu ý rằng việc chọn tên cho chủ đề và phát triển mạng nội dung của chủ đề cần dựa trên đặc điểm, nhu cầu của lứa tuổi và hứng thú của trẻ trong nhóm.

Lưu ý: Khi thiết kế mạng nội dung, những nội dung được biểu đạt thường được bắt đầu bằng các danh từ.

g. Xây dựng mạng hoạt động

Xây dựng “mạng hoạt động” là đưa ra hàng loạt các hoạt động giáo dục mà giáo viên dự kiến cho trẻ trải nghiệm hàng ngày, hàng tuần dưới hình thức “học bằng chơi, chơi mà học” để tìm hiểu, khám phá các nội dung của chủ đề, từ đó trẻ tiếp thu được các kĩ năng, kinh nghiệm cần thiết cho sự phát triển toàn diện.

Mạng hoạt động giúp giáo viên dễ dàng nhìn thấy sự liên kết giữa các nội dung giáo dục và các hoạt động, sự đan xen giữa các lĩnh vực phát triển trẻ và gọi cho giáo viên cách thức tiếp cận và học tích hợp trong giáo dục mầm non. Đó là cách thức phối hợp một cách tự nhiên những hoạt động cho trẻ trải nghiệm các hoạt động thuộc các lĩnh vực giáo dục, giúp phát triển đồng thời các mặt ngôn ngữ, thể lực, nhận thức, tình cảm và kĩ năng xã hội, thẩm mỹ ở trẻ. Cách tiếp cận này cho phép giáo viên có thể điều chỉnh kế hoạch một cách linh hoạt hơn để có thể đưa các tình huống tự nhiên vào kế hoạch hàng ngày đáp ứng nhu cầu, hứng thú của trẻ và làm cho không khí lớp học thêm sinh động.

Giáo viên dự kiến các hoạt động sẽ thực hiện ở mỗi chủ đề nhỏ cần cho trẻ trải nghiệm hàng ngày, hàng tuần để tìm hiểu khám phá các nội dung của chủ đề. Khi lựa chọn các hoạt động cho chủ đề, giáo viên dựa vào các hoạt động gợi ý trong chương trình giáo dục mầm non và sưu tầm bổ sung các hoạt động phù hợp ở từng địa phương.

h. Chuẩn bị đồ dùng và học liệu

Đồ dùng, học liệu phải phù hợp với nội dung của chủ đề và các lĩnh vực hoạt động, đảm bảo phong phú đa dạng về thể loại chất liệu và đạt yêu cầu an toàn vệ sinh, đáp ứng nhu cầu hoạt động khám phá của trẻ. Những đồ dùng, nguyên vật liệu không có sẵn ngoài sự chuẩn bị của giáo viên còn có thể vận động sự giúp đỡ của phụ huynh.

(3) Xây dựng kế hoạch tuần

Kế hoạch tuần được xây dựng trên cơ sở bố trí các hoạt động vào thời khoá biểu hàng ngày. Các hoạt động giáo dục xoay quanh chủ đề cùng với hoạt động chăm sóc sức khoẻ và dinh dưỡng sẽ góp phần thực hiện mục tiêu phát triển trẻ toàn diện. Trong một ngày, giáo viên lựa chọn một số hoạt động gắn gũi, bổ trợ cho nhau, tạo cơ hội cho trẻ được lựa chọn, tham gia những hoạt động khác nhau theo nhu cầu và khả năng. Khi xây dựng kế hoạch tuần, giáo viên dựa vào chế độ sinh hoạt và yêu cầu nội dung cụ thể của chủ đề nhánh để xây dựng kế hoạch cho phù hợp.

a. Kế hoạch tuần ở tuổi nhà trẻ có thể xây dựng như sau:

Hoạt động	Thứ 2	Thứ 3	Thứ 4	Thứ 5	Thứ 6
Đón trẻ					
Thể dục sáng					
Chơi tập có chủ định					
Chơi với đồ chơi ở các góc					
Hoạt động ngoài trời					
Chơi tập buổi chiều					
Trả trẻ					

b. Kế hoạch tuần của trẻ mẫu giáo

Hoạt động	Thứ 2	Thứ 3	Thứ 4	Thứ 5	Thứ 6
Đón trẻ					
Thể dục sáng					
Hoạt động học					
Chơi và hoạt động ở các góc					
Chơi và hoạt động ngoài trời					
Hoạt động buổi chiều: Chơi và hoạt động theo ý thích					
Trả trẻ					

Xây dựng kế hoạch tuần giúp giáo viên hình dung đầy đủ những nội dung giáo dục trẻ gắn với từng chủ đề cần thực hiện trong tuần và từng ngày. Mức độ chi tiết của kế hoạch tùy thuộc vào khả năng của từng giáo viên. Đối với giáo viên mới, có thể yêu cầu soạn chi tiết hơn so với giáo viên có kinh nghiệm.

Tóm lại: Xây dựng kế hoạch là một chức năng quan trọng của giáo viên mầm non trong công tác quản lý nhóm/lớp. Để làm tốt công việc này, giáo viên phải nắm chắc và xử lý tốt những thông tin có liên quan trực tiếp hoặc gián tiếp đến việc xây dựng, thực hiện kế hoạch lớp, trong đó có tính đến những thuận lợi và khó khăn cần khắc phục. Kế hoạch được xây dựng trên cơ sở quán triệt đầy đủ các yếu tố khách quan và chủ quan, có sự bàn bạc thống nhất giữa giáo viên trong nhóm/lớp là tiền đề cần thiết cho việc thực hiện thành công các mục tiêu nhiệm vụ đề ra trong kế hoạch. Làm việc có kế hoạch là cách làm khoa học nhất của giáo viên mầm non.

- Một số điểm lưu ý khi xây dựng và thực hiện kế hoạch giáo dục:
 - Khi xây dựng kế hoạch giáo dục, giáo viên cần dự đoán các khả năng thực hiện và tính đến các yếu tố sau:
 - + Khối lượng thời gian trẻ cần có để tiến hành các hoạt động.
 - + Các hoạt động cần phù hợp và mang tính liên tục, liên kết với nhau.
 - + Yêu cầu đa dạng hoạt động và xen kẽ giữa hoạt động động và hoạt động tĩnh.
 - + Sử dụng một số thủ thuật, trò chơi để lôi cuốn trẻ vào hoạt động.
 - + Chú ý lồng ghép đan xen các nội dung và hoạt động một cách nhẹ nhàng, tự nhiên, tránh ồ ăm, quá sức của trẻ.
 - Trong quá trình thực hiện kế hoạch, giáo viên cần linh hoạt, thường xuyên xem xét và điều chỉnh kế hoạch cho phù hợp với nhu cầu, trình độ phát triển của trẻ lớp mình, phù hợp với cơ sở vật chất ở địa phương:
 - + Vận dụng các hình thức tập thể cả lớp, nhóm nhỏ và cá nhân một cách linh hoạt tùy thuộc vào nội dung giáo dục cụ thể.
 - + Sử dụng triệt để các điều kiện có lợi của môi trường xung quanh (lớp học, sân trường, cây trồng, vật nuôi, các hiện tượng thiên nhiên, con người...) cho trẻ tiếp xúc, quan sát, tìm hiểu thực tế để mở rộng tầm hiểu biết.

- + Tạo điều kiện cho trẻ tích cực sử dụng nhiều giác quan trong quá trình hoạt động từ đó giúp trẻ nhận thức rõ ràng, toàn diện và sâu sắc hơn làm tăng thêm độ nhạy cảm của các giác quan và sự nhận biết.
- + Cung cấp đầy đủ cơ hội hoạt động cho trẻ. Giáo viên chú ý dành cho trẻ thời gian hoạt động và cung cấp các phương tiện hoạt động đầy đủ, thoải mái được hứng thú và nhu cầu ham hiểu biết của trẻ.
- + Chú trọng quá trình giáo dục. Không nên đơn thuần nghĩ mình làm như thế nào mà nên xem xét trẻ học như thế nào, trên cơ sở đó tìm cách dạy thích hợp. Nên dẫn dắt trẻ nhận biết, phân tích, phán đoán, suy luận; dành thời gian nhất định cho trẻ suy nghĩ, không nên cắt ngang dòng suy nghĩ của trẻ hay vội giải thích hoặc sửa chữa những sai sót của trẻ.
- + Trong xây dựng kế hoạch chủ đề, giáo viên phải luôn chú ý đến hoạt động chơi – hoạt động chủ đạo của lứa tuổi này, triển khai chương trình giáo dục lấy vui chơi làm hoạt động chủ đạo.

3. Quản lí trẻ hằng ngày

Bằng hiểu biết của mình, bạn hãy viết ra suy nghĩ của mình bằng cách trả lời hai câu hỏi dưới đây:

Câu 1: Tại sao cần đảm bảo chỉ tiêu số lượng trẻ đến lớp? Để đảm bảo số lượng trẻ đến lớp, giáo viên cần phải làm gì?

– Tại sao?

– Giáo viên cần:

Câu 2: Để quản lí trẻ hằng ngày, giáo viên cần phải làm gì? Giáo viên cần quản lí trẻ trong các thời điểm sinh hoạt như thế nào?

– Những việc giáo viên cần làm:

– Quản lí trẻ trong các thời điểm sinh hoạt trong ngày:

Bạn đọc những thông tin dưới đây và hoàn thiện nội dung trả lời các câu hỏi của mình.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

(1) Đảm bảo chỉ tiêu số lượng trẻ đến lớp

Duy trì và phát triển số lượng trẻ đến lớp là một nhiệm vụ quan trọng của giáo viên mầm non. Để thực hiện tốt nhiệm vụ này, giáo viên phải biết lựa chọn và sử dụng phối hợp các biện pháp khác nhau như: Tuyên truyền vận động phụ huynh cho trẻ đến trường; nâng cao chất lượng chăm sóc – giáo dục trẻ để thu hút số lượng; yêu thương tôn trọng và gần gũi với trẻ, tạo cho trẻ cảm xúc tích cực, thích đến lớp đến trường; quản lý chặt chẽ số lượng trẻ có mặt hàng ngày, tránh mọi sơ suất có thể xảy ra và tạo được lòng tin với các bậc cha mẹ.

Đảm bảo chỉ tiêu số lượng trẻ đến lớp là một yêu cầu đòi hỏi có sự cố gắng thường xuyên và trách nhiệm cao của người giáo viên, trong đó, khả năng tuyên truyền, thuyết phục quần chúng bằng chính lời nói và việc làm của bản thân có ảnh hưởng lớn đến việc thu hút trẻ gửi vào trường mầm non.

(2) Quản lý trẻ hàng ngày

a. Yêu cầu chung

Mỗi nhóm/lớp trong trường mầm non phải lập sổ ghi danh sách trẻ với đầy đủ các thông tin cần thiết: Họ và tên trẻ, ngày tháng năm sinh, ngày vào trường; họ tên bố mẹ, nghề nghiệp, cơ quan công tác, địa chỉ gia đình và đặc điểm riêng của trẻ.

Hàng ngày giáo viên phải nắm vững số lượng trẻ có mặt và những trẻ vắng mặt, ghi vào sổ theo dõi. Nắm được những biểu hiện bất thường xảy ra đối với từng trẻ để có biện pháp chăm sóc – giáo dục phù hợp. Đối với trẻ bé, cần phân công mỗi giáo viên phụ trách một số trẻ nhất định nhằm thuận lợi cho việc chăm sóc quản lý. Trong mọi sinh hoạt của trẻ ở trường mầm non, giáo viên luôn có mặt theo dõi đảm bảo an toàn tuyệt đối cho trẻ.

Các nhu cầu của trẻ: ăn, ngủ, nghỉ ngơi, vệ sinh, vui chơi, học tập... cần được thoả mãn một cách hợp lý dưới vai trò tổ chức hướng dẫn của giáo viên. Khi trẻ đến tuổi chuyển nhóm, chuyển lớp, giáo viên phải thực hiện đúng quy định của trường và có bàn giao chu đáo giữa các giáo viên với nhau khi tiếp nhận trẻ.

b. Quản lí trẻ trong các thời điểm sinh hoạt hàng ngày

- **Quản lí trẻ trong giờ đón trẻ:**

Khi đón trẻ, giáo viên cần nắm được tình hình sức khoẻ và trạng thái tâm lí của trẻ. Biết được người đưa trẻ đến lớp và những đồ dùng mang theo, không để trẻ mang vào lớp những đồ vật, đồ chơi có thể gây độc hại hoặc gây thương tích cho trẻ. Trong lúc tiếp tục đón trẻ, giáo viên vừa quan sát, theo dõi những trẻ khác đang chơi để giúp đỡ hoặc nhắc nhở khi cần thiết. Giáo viên nên tranh thủ thời gian, chủ động hỏi han gia đình về tình hình trẻ lúc ở nhà để có thêm những thông tin cần thiết cho việc chăm sóc – giáo dục trẻ.

Sau giờ đón, giáo viên phải nắm được số trẻ có mặt và tên những cháu vắng mặt, ghi vào sổ theo dõi hàng ngày. Đối với trẻ mẫu giáo, cô sử dụng hình thức điểm danh là phù hợp.

- **Quản lí trẻ trong giờ chơi**

Vui chơi là hoạt động chủ đạo của trẻ mầm non. Việc quản lí trẻ trong giờ chơi như thế nào để không làm mất đi tính tích cực, tự nguyện, hứng thú chơi của trẻ là một yêu cầu cơ bản đối với giáo viên mầm non.

Trẻ không những được chơi trong lớp mà còn được chơi ngoài trời nhằm tăng cường sức khoẻ và mở rộng vốn hiểu biết cho trẻ. Mở rộng khoảng không gian chơi của trẻ là cần thiết và cần có những yêu cầu quản lí phù hợp với các thời điểm chơi của trẻ trong ngày.

Chơi trong lớp: Giáo viên phải chuẩn bị đầy đủ đồ chơi, học liệu và bố trí các góc chơi hợp lí để không ảnh hưởng đến quá trình chơi của trẻ. Bằng nghệ thuật sư phạm, giáo viên thu hút mọi trẻ tham gia chơi tích cực, vui vẻ, thoải mái. Cô thường xuyên quan sát, theo dõi và hướng dẫn trẻ chơi, tôn trọng nhu cầu và quyền được chơi của trẻ, gợi ý, động viên kịp thời xử lí các tình huống nảy sinh như tranh giành đồ chơi của nhau, không chịu nhường nhịn vai chơi cho bạn, lấn át bạn khi chơi hoặc ngậm đồ chơi vào miệng... chú ý hình thành ở trẻ nề nếp, thói quen tốt trong khi chơi và sau khi chơi xong, biết tự cất đồ chơi vào đúng nơi quy định.

Chơi ngoài trời: Giáo viên nên chọn địa điểm chơi đảm bảo an toàn, đủ khoảng rộng cho trẻ vận động, cho trẻ ăn mặc quần áo, giày dép gọn gàng, phù hợp với thời tiết trong ngày.

Khi trẻ ra chơi ngoài trời phải có ít nhất 2 cô giáo quản trẻ. Công việc kiểm tra sĩ số phải được tiến hành trước và sau khi kết thúc buổi chơi,

trong quá trình trẻ thực hiện các nội dung hoạt động ngoài trời, cô luôn bao quát, theo dõi trẻ, không để trẻ chạy nhảy quá sức hoặc xô đẩy nhau và không cho trẻ chơi gần những nơi không đảm bảo an toàn. Giáo viên nên dự kiến các tình huống có thể xảy ra để chủ động trong cách giải quyết.

Đối với những trẻ bé, trẻ chưa đi vững, cần tổ chức cho trẻ chơi ở hiên để trẻ được tiếp xúc với ánh nắng, không khí, góp phần rèn luyện, tăng cường sức khỏe, Khi trẻ chơi ngoài hiên, giáo viên luôn có mặt bên cạnh trẻ, vừa cùng chơi với trẻ vừa quản lý theo dõi trẻ chơi.

- **Quản lý trẻ trong giờ học (hoạt động chung)**

Hoạt động của trẻ thường diễn ra trong thời gian nhất định tùy theo từng lứa tuổi, tùy theo nhu cầu, hứng thú của trẻ. Trong hoạt động, giáo viên có thể tổ chức trong lớp hoặc ngoài trời, học cả lớp, học theo nhóm hoặc học từng cá nhân. Giáo viên tổ chức các hoạt động theo yêu cầu của chương trình phù hợp với từng độ tuổi nhưng không máy móc, cứng nhắc mà linh hoạt, mềm dẻo trên cơ sở phù hợp với đặc điểm đối tượng và hoàn cảnh thực tế.

Để thuận tiện cho việc quản lý trẻ trong hoạt động, giáo viên cần nghiên cứu sắp xếp chỗ ngồi cho trẻ hợp lý đối với từng loại tiết học sao cho giáo viên dễ bao quát chung và theo dõi riêng. Mọi trẻ trong nhóm/lớp đều được tham gia vào hoạt động học đầy đủ, tích cực. Đối với những trẻ mới đến trường hoặc vừa ốm dậy, giáo viên cần quan tâm cho trẻ hoạt động vừa sức và làm quen dần. Giáo viên phải đánh giá được khả năng, thái độ của từng trẻ tham gia học tập để điều chỉnh hoạt động dạy học cho phù hợp, động viên, khuyến khích trẻ kịp thời nhưng không nên lạm dụng vỗ tay nhiều lần làm ảnh hưởng tới sự tập trung chú ý của trẻ. Mức độ thu hút trẻ hứng thú tham gia vào tiết học và kết quả của nó phụ thuộc rất nhiều vào nghệ thuật tổ chức điều khiển của giáo viên mầm non.

- **Quản lý trẻ trong giờ ăn**

Giờ ăn có thể coi là giờ cao điểm nên yêu cầu giáo viên trong nhóm/lớp phải có mặt đầy đủ để tổ chức và chăm sóc tốt bữa ăn cho trẻ. Số suất báo ăn phải đúng với số trẻ có mặt, trong trường hợp gia đình không báo ăn cần yêu cầu mang theo thức ăn cho trẻ đúng giờ. Tuyệt đối không để trẻ phải nhịn đói hoặc ăn uống thất thường.

Giáo viên phải sắp xếp bàn ăn và vị trí ngồi ăn của trẻ hợp lý, thuận lợi cho trẻ và giáo viên đi lại để có thể theo dõi bao quát toàn lớp. Không

nên bắt trẻ ngồi vào bàn chờ đợi quá lâu khiến trẻ căng thẳng, mệt mỏi, làm giảm sự thèm ăn của trẻ.

Khi trẻ ăn, giáo viên luôn động viên, khuyến khích trẻ ăn ngon, ăn hết suất, xử lý nhanh những tình huống hóc, sặc thức ăn có thể xảy ra. Với những trẻ ăn chậm, biếng ăn phải có sự quan tâm chú ý nhiều hơn. Trẻ càng bé, việc tổ chức quản lý trẻ trong giờ ăn càng phức tạp, khó khăn. Do đó, đối với trẻ bé, khi cho trẻ ăn, giáo viên cần phải ngồi ở vị trí thuận lợi để vừa cho trẻ ăn vừa có thể theo dõi bao quát những trẻ chưa được ăn hoặc những trẻ đã ăn xong đang chơi trên giường, trong cũi. Trong quá trình tổ chức bữa ăn cho trẻ, giáo viên nên chú ý rèn luyện các hành vi thói quen tốt của trẻ.

- **Quản lý trẻ trong giờ ngủ**

Giấc ngủ của trẻ có ý nghĩa quan trọng trong việc phục hồi sức làm việc của hệ thần kinh. Phòng ngủ của trẻ phải được chuẩn bị sạch sẽ thoáng mát vào mùa hè, ấm vào mùa đông và có đầy đủ đồ dùng phục vụ cho giấc ngủ của trẻ. Để đi vào giấc ngủ nhanh, cô giáo nên tôn trọng thói quen về tư thế nằm của trẻ: những lời hát ru êm ái, dịu dàng có tác dụng nhẹ nhàng đưa trẻ vào giấc ngủ. Giáo viên phải tổ chức cho trẻ ngủ đúng giờ, đủ thời gian và ngủ ngon giấc theo yêu cầu của từng độ tuổi. Trong khi trẻ ngủ, giáo viên luôn có mặt bên cạnh để chăm sóc, theo dõi giấc ngủ của trẻ, tạo trạng thái yên tĩnh, tránh tiếng động làm trẻ giật mình. Đối với những trẻ khó ngủ, ngủ ít, trẻ mới đến lớp chưa quen giấc ngủ trưa... cô cần có biện pháp chăm sóc riêng để không ảnh hưởng đến giấc ngủ của những trẻ khác. Hết giờ ngủ, cô cho trẻ thức dậy từ từ, tránh đột ngột.

- **Quản lý trẻ trong giờ trả trẻ**

Trẻ phải được vệ sinh sạch sẽ, đầu tóc, quần áo gọn gàng trước khi phụ huynh tới đón. Không trả trẻ cho người lạ mặt hoặc trẻ em dưới 10 tuổi chưa đủ trách nhiệm và khả năng bảo vệ trẻ.

Giáo viên chủ động trao đổi với gia đình về tình hình trẻ trong ngày. Nếu có gì xảy ra do sơ suất phải thành thật xin lỗi phụ huynh.

Vừa trả trẻ giáo viên vừa để mắt theo dõi những trẻ khác đang chơi trong phòng. Cô chỉ được ra về sau khi đã trả hết trẻ.

4. Đảm bảo chất lượng chăm sóc và giáo dục trẻ

Để đảm bảo chất lượng chăm sóc và giáo dục trẻ, bạn suy nghĩ và trả lời câu hỏi sau đây:

Câu hỏi: Để đảm bảo chất lượng chăm sóc và giáo dục trẻ, giáo viên cần phải thực hiện tốt những nội dung nào?

- Xây dựng và thực hiện chế độ sinh hoạt:
- + Chế độ sinh hoạt của trẻ là:

+ Ý nghĩa của chế độ sinh hoạt

- Chăm sóc và bảo vệ sức khoẻ cho trẻ:
- + Tại sao?

+ Nội dung cơ bản:

+ Yêu cầu giáo viên:

Bạn đối chiếu với những thông tin dưới đây để hoàn thiện nội dung trả lời câu hỏi của mình.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

(1) Xây dựng và thực hiện chế độ sinh hoạt

Chế độ sinh hoạt của trẻ là một quy trình khoa học nhằm phân phối thời gian và trình tự hoạt động trong ngày cũng như việc ăn, ngủ, nghỉ ngơi một cách hợp lí. Vì thế, việc xây dựng và thực hiện chế độ sinh hoạt hàng ngày có ý nghĩa lớn về giáo dục toàn diện đối với trẻ.

Giáo viên mầm non phải biết xây dựng chế độ sinh hoạt phù hợp với đặc điểm phát triển tâm, sinh lí của trẻ ở độ tuổi do mình phụ trách và có tính đến tình hình thực tế của trường.

Chế độ sinh hoạt được thực hiện một cách ổn định sẽ góp phần hình thành các thói quen hành vi văn hoá vệ sinh, tính tổ chức kỉ luật và một số đức tính tốt ở trẻ. Mặt khác, thực hiện đúng đắn chế độ sinh hoạt hàng ngày sẽ ảnh hưởng thuận lợi cho quá trình sinh lí diễn ra trong cơ thể, tạo ra ở trẻ tâm trạng sáng khoái, vui vẻ, ngăn ngừa sự mệt mỏi.

Để đảm bảo chất lượng cuộc sống cho trẻ ở trường mầm non, giáo viên phải thực hiện nghiêm túc chế độ sinh hoạt hàng ngày và thường xuyên phối hợp với gia đình cùng thực hiện.

(2) Chăm sóc và bảo vệ sức khỏe cho trẻ

Trẻ mầm non cơ thể yếu ớt, sức đề kháng kém và rất nhạy cảm với những biến đổi của môi trường, vì thế việc chăm sóc, bảo vệ sức khỏe cho trẻ là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu của giáo viên mầm non.

Sức khỏe và sự phát triển thể chất của trẻ phụ thuộc một phần quan trọng vào chế độ ăn uống. Do đó, giáo viên cần tổ chức cho trẻ ăn uống hợp lý, ăn đúng giờ, đủ chất, đủ lượng, đảm bảo vệ sinh, không khí bữa ăn luôn vui vẻ, thoải mái, cô giáo ân cần, nhẹ nhàng động viên trẻ tự nguyện ăn hết suất.

Thực hiện tốt chế độ vệ sinh chăm sóc trẻ, vệ sinh môi trường, vệ sinh đồ dùng, đồ chơi, giữ sạch nguồn nước, hạn chế đến mức thấp nhất các tác nhân gây bệnh từ môi trường.

Giáo viên cần chăm sóc chu đáo giấc ngủ của trẻ, tạo cho trẻ cảm giác an toàn được âu yếm và được yêu thương khi đi vào giấc ngủ. Trẻ được ngủ đủ, ngủ sâu khi thức dậy sẽ tỉnh táo, vui vẻ, tích cực hoạt động, đó là yếu tố cần thiết cho sự phát triển thể lực và tăng cường sức khỏe.

Tổ chức cân đo định kì cho trẻ theo quy định của trường mầm non đối với từng độ tuổi. Số liệu cân đo phải được phản ánh kịp thời lên biểu đồ tăng trưởng, nếu đường biểu diễn sức khỏe của trẻ nằm ngang hoặc đi xuống, cần tìm hiểu nguyên nhân và có biện pháp can thiệp sớm.

Giáo viên có trách nhiệm cùng nhà trường tổ chức tốt việc kiểm tra sức khỏe định kì cho trẻ và thông báo kịp thời tình hình sức khỏe của trẻ cho gia đình thực hiện tích cực các biện pháp pháp phòng bệnh theo mùa và tiêm chủng phòng dịch cho trẻ. Đảm bảo mọi trẻ trong nhóm/lớp đều được tiêm chủng, uống vắc-xin theo đúng quy định của y tế.

Tổ chức cho trẻ vận động, hoạt động hợp lý là một nội dung quan trọng của việc chăm sóc sức khỏe. Trẻ được vận động, hoạt động dưới các hình thức phù hợp với lứa tuổi, được dạo chơi ngoài trời trong bầu không khí trong lành và ánh nắng của buổi sáng, sẽ tăng cường sức khỏe trao đổi chất trong cơ thể, giúp trẻ thích nghi với những biến đổi của thời tiết, rèn luyện khả năng thích ứng với môi trường sống.

Trẻ em ở độ tuổi mầm non, tuy bé bỏng, yếu ớt, chưa có khả năng bảo vệ mình nhưng rất hiếu động, thích tìm tòi khám phá thế giới xung quanh.

Vì thế, trong quá trình chăm sóc trẻ, giáo viên phải thường xuyên theo dõi, bao quát trẻ mọi lúc mọi nơi, có những biện pháp tích cực để phòng tránh tai nạn, đảm bảo an toàn tuyệt đối cho trẻ về thể chất và tinh thần. Giáo viên phải có kiến thức và kỹ năng về phòng, xử trí ban đầu một số tai nạn thường gặp. Nhắc nhở và tuyên truyền cho phụ huynh thực hiện các biện pháp bảo vệ an toàn đối với trẻ.

Giáo dục trẻ có những hiểu biết về dinh dưỡng và chăm sóc sức khoẻ bản thân, hình thành ở trẻ những hành vi thói quen văn hoá, vệ sinh trong mọi sinh hoạt.

Trẻ khoẻ mạnh, an toàn, cơ thể phát triển hài hoà cân đối là mục tiêu quan trọng của việc thực hiện nhiệm vụ chăm sóc, bảo vệ sức khoẻ cho trẻ. Để đạt được mục tiêu này, đòi hỏi giáo viên mầm non phải có những hiểu biết đầy đủ về đặc điểm tâm sinh lý của trẻ, những yếu tố ảnh hưởng trực tiếp, gián tiếp đến sự tăng trưởng phát triển của trẻ nói chung và sức khoẻ nói riêng. Trên cơ sở đó, giáo viên tổ chức môi trường sinh hoạt phù hợp và kích thích được sự phát triển thể chất và tinh thần cho trẻ.

5. Đảm bảo thực hiện chất lượng chương trình giáo dục

Đảm bảo chất lượng thực hiện chương trình giáo dục là một yêu cầu quan trọng đối với giáo viên trong quản lý nhóm/lớp. Bạn viết ra quan điểm của mình bằng cách trả lời các câu hỏi dưới đây:

Câu 1: Tại sao phải đảm bảo thực hiện chất lượng chương trình giáo dục?

Câu 2: Để đảm bảo thực hiện chất lượng chương trình giáo dục trẻ, giáo viên cần phải làm gì?

Câu 3: Hãy phân tích một hoạt động tổ chức giáo dục trẻ nhằm đảm bảo chất lượng chương trình giáo dục trẻ.

Bạn hãy đọc những thông tin dưới đây và hoàn thiện nội dung trả lời câu hỏi của mình.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

Chương trình giáo dục trẻ từng độ tuổi do Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành và được thực hiện thống nhất trong phạm vi cả nước. Chương trình được xây dựng trên cơ sở quán triệt đầy đủ những nguyên tắc cơ bản về lý luận giáo dục mầm non nhằm thực hiện tối ưu mục tiêu giáo dục đối với từng độ tuổi và mục tiêu chung của giáo dục mầm non. Thực hiện nghiêm túc chương trình là một yêu cầu mang tính bắt buộc đối với giáo viên mầm non và các nhà quản lý giáo dục mầm non.

Để đảm bảo chất lượng thực hiện chương trình giáo dục trẻ, giáo viên phải nghiêm túc quán triệt mục tiêu, nội dung, phương pháp giáo dục và vận dụng một cách linh hoạt, sáng tạo vào quá trình tổ chức thực hiện chương trình nhằm giúp trẻ phát triển về thể chất, trí tuệ, ngôn ngữ, tình cảm và kĩ năng xã hội.

Xây dựng và tổ chức thực hiện kế hoạch theo hằng tháng, hằng tuần trên cơ sở hiểu rõ đặc điểm của đối tượng và phù hợp với tình hình thực tế. Các nội dung đề ra trong kế hoạch phải được lựa chọn, sắp xếp có hệ thống, phù hợp với chủ đề giáo dục, phù hợp với vốn kinh nghiệm và khả năng của trẻ. Giữa các nội dung có sự kết hợp với nhau một cách cân đối, hợp lí giúp cho việc học của trẻ thông qua khám phá chủ đề đạt hiệu quả.

Giáo viên là người tổ chức môi trường hoạt động cho trẻ, là người tạo cơ hội, tạo tình huống, tạo cảm giác tin tưởng để kích thích trẻ tham gia vào các trò chơi và các hoạt động tìm tòi khám phá. Dưới vai trò chủ đạo của cô, trẻ chủ động tích cực tham gia vào các hoạt động trải nghiệm các tình huống của cuộc sống, được bộc lộ khả năng làm phong phú vốn kinh nghiệm và phát triển tính độc lập sáng tạo trong các lĩnh vực hoạt động vui chơi, học tập, lao động, dạo chơi, tham quan...

Các điều kiện, các phương tiện, đồ dùng, đồ chơi cho từng hoạt động phải được chuẩn bị đầy đủ, chu đáo, phù hợp với nội dung chủ đề và sắp xếp hợp lí tạo cho trẻ tham gia vào các hoạt động thuận tiện, phát triển được khả năng. Thường xuyên có sự thay đổi, bổ sung đồ dùng, đồ chơi để thích ứng với quá trình phát triển của trẻ.

Phương pháp tổ chức hướng dẫn các hoạt động giáo dục phải linh hoạt, sáng tạo, hướng vào sự phát triển của đứa trẻ, tránh gò bó, áp đặt, rập khuôn máy móc, gây nên căng thẳng giảm hứng thú học tập, vui chơi của trẻ. Hình thức tổ chức các hoạt động giáo dục cần vận dụng phù hợp với mục tiêu, nội dung cụ thể từng chủ đề. Kết hợp cho trẻ được hoạt động cá nhân, hoạt động theo nhóm và hoạt động chung cả lớp diễn ra trong tiết học, khi vui chơi và ở mọi lúc, mọi nơi.

Giáo viên phải biết cách đánh giá kết quả giáo dục được thể hiện ở trẻ khi tham gia vào các hoạt động và sau khi kết thúc chủ đề, kết quả đánh giá là thước đo chất lượng thực hiện chương trình giáo dục của mỗi giáo viên. Đồng thời là căn cứ để điều chỉnh nội dung, phương pháp giáo dục thích hợp cho các hoạt động tiếp theo.

Chất lượng thực hiện chương trình giáo dục trẻ trong trường mầm non do đội ngũ giáo viên quyết định. Vì thế, giáo viên phải không ngừng học tập nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ, nắm vững mục tiêu nội dung chương trình, tích cực rèn luyện năng lực, nghệ thuật sư phạm, chịu khó suy nghĩ cải tiến phương pháp giáo dục sáng tạo linh hoạt trong quá trình tổ chức môi trường hoạt động cho trẻ... Đó là những yếu tố cơ bản để nâng cao chất lượng thực hiện chương trình giáo dục trẻ ở từng nhóm/lớp trong trường mầm non.

6. Đánh giá sự phát triển của trẻ

Đánh giá sự phát triển của trẻ là một việc làm quan trọng trong quản lí nhóm/lớp mầm non. Bạn hãy viết ra quan điểm của mình bằng cách trả lời các câu hỏi sau đây:

Câu 1. Đánh giá sự phát triển của trẻ là gì? Tại sao phải đánh giá?

– Khái niệm:

– Phải đánh giá vì:

Câu 2. Các loại đánh giá sự phát triển của trẻ và nội dung của nó như thế nào?

– Đánh giá hàng ngày:

– **Đánh giá cuối chủ đề:**

– **Đánh giá cuối độ tuổi:**

Câu 3. Liệt kê các phương pháp đánh giá sự phát triển của trẻ

Bạn hãy đọc những thông tin dưới đây để hoàn thiện nội dung trả lời các câu hỏi của mình.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

Đánh giá là quá trình hình thành những nhận định phán đoán về kết quả của quá trình giáo dục, phân tích những thông tin thu được, đối chiếu với mục tiêu, tiêu chuẩn đã đề ra, nhằm cải thiện thực trạng và điều chỉnh, nâng cao chất lượng và hiệu quả giáo dục trẻ.

Đánh giá sự phát triển của trẻ (gọi tắt là đánh giá trẻ) mẫu giáo, gồm 2 loại: đánh giá trẻ hàng ngày và theo giai đoạn (đánh giá cuối chủ đề và đánh giá cuối độ tuổi).

A. CÁC LOẠI ĐÁNH GIÁ

I. Đánh giá trẻ hàng ngày

1. Mục đích đánh giá

Đánh giá những biểu hiện tâm – sinh lí của trẻ hàng ngày trong các hoạt động, nhằm phát triển những biểu hiện tích cực hoặc tiêu cực, để kịp thời điều chỉnh kế hoạch hoạt động chăm sóc – giáo dục trẻ, lựa chọn các biện pháp giáo dục thích hợp.

2. Nội dung đánh giá

Hàng ngày thông qua các hoạt động của trẻ, như: hoạt động giao lưu, hoạt động học, hoạt động vui chơi, hoạt động lao động, hoạt động chăm sóc vệ sinh... đánh giá trẻ ở các mặt:

- Tình trạng sức khoẻ;
- Trạng thái cảm xúc và hành vi của trẻ;
- Kiến thức và kĩ năng của trẻ.

Dựa trên kết quả đánh giá hàng ngày, giáo viên xác định những trẻ cần lưu ý đặc biệt và cần các biện pháp chăm sóc – giáo dục riêng phù hợp; những vấn đề cần lưu ý trong việc tổ chức hoạt động chăm sóc – giáo dục trẻ và đề xuất những biện pháp phù hợp trong những ngày sau.

II. Đánh giá cuối chủ đề

1. Mục đích

Đánh giá mức độ đạt được của trẻ ở các lĩnh vực phát triển sau mỗi chủ đề, căn cứ vào mục tiêu của chủ đề, trên cơ sở đó điều chỉnh kế hoạch chăm sóc – giáo dục cho các chủ đề tiếp theo.

2. Nội dung

Đánh giá mức độ đạt được của trẻ về thể chất, nhận thức, ngôn ngữ, tình cảm, kĩ năng xã hội, thẩm mỹ cuối chủ đề.

Đánh giá về những vấn đề đã làm được và chưa làm được trong chủ đề như:

- Mục đích.
- Nội dung.
- Tổ chức hoạt động.
- Những vấn đề khác như: tình trạng sức khỏe của trẻ trong lớp, tổ chức môi trường giáo dục, tài liệu đồ dùng, đồ chơi...

Việc đánh giá trẻ sau mỗi chủ đề nhằm giúp giáo viên xem xét khả năng trẻ đã thực hiện mục tiêu và nội dung của chủ đề đến đâu, nhìn lại các hoạt động của bản thân và của trẻ, từ đó rút kinh nghiệm, cải tiến điều chỉnh kế hoạch chăm sóc – giáo dục trẻ, để triển khai các chủ đề sau được tốt hơn.

Giáo viên ghi lại tình hình thực hiện chủ đề theo phiếu đánh giá thực hiện chủ đề.

III. Đánh giá trẻ cuối độ tuổi

1. Mục đích

Đánh giá sự phát triển của trẻ về các lĩnh vực thể chất, sức khỏe, dinh dưỡng, ngôn ngữ, nhận thức... cuối độ tuổi – cuối năm học, căn cứ vào chỉ số phát triển trẻ và mục tiêu cuối độ tuổi.

2. Nội dung

Đánh giá mức độ đạt được của trẻ về các lĩnh vực thể chất, sức khỏe, dinh dưỡng, ngôn ngữ, nhận thức... cuối độ tuổi, sau một giai đoạn học tập ở trường mầm non.

Đánh giá này có tính chất như tổng kết đối với trẻ sau mỗi giai đoạn.

B. PHƯƠNG PHÁP ĐÁNH GIÁ

Trong trường mầm non nên sử dụng các phương pháp sau đây để đánh giá trẻ:

- Quan sát.
- Trò chuyện.
- Sử dụng bài tập.

- Phân tích sản phẩm.
- Sử dụng tình huống.
- Trao đổi với phụ huynh.

(Các phương pháp đều sử dụng để đánh giá trẻ hàng ngày và theo giai đoạn)

C. CÁCH GHI CHÉP VÀ LẬP HỒ SƠ CÁ NHÂN TRẺ

I. Cách ghi chép

Kết quả nhận xét, đánh giá trẻ hàng ngày được ghi vào nhật kí nhóm/lớp hoặc sổ kế hoạch giáo dục. Giáo viên ghi lại những biểu hiện bất thường của trẻ (tích cực, tiêu cực) và những lưu ý trong việc tổ chức hoạt động chăm sóc- giáo dục, để rút kinh nghiệm thực hiện tốt hơn.

Kết quả đánh giá trẻ cuối chủ đề được ghi vào phiếu đánh giá việc thực hiện chủ đề và kết quả đánh giá trẻ cuối độ tuổi được ghi vào bảng đánh giá sự phát triển trẻ (theo mẫu dưới đây). Kết quả đánh giá được lưu vào hồ sơ cá nhân trẻ.

<p>Mẫu phiếu đánh giá việc thực hiện chủ đề</p> <p><i>Trường</i>.....</p> <p><i>Lớp</i>.....</p> <p><i>Thời gian: tuần. Từ ngày tháng đến ngày tháng</i></p> <p style="text-align: center;">Tên chủ đề</p> <p>1. Mục tiêu của chủ đề</p> <p>1.1. Các mục tiêu trẻ đã thực hiện tốt</p> <p>1.2. Các mục tiêu trẻ chưa thực hiện được hoặc chưa phù hợp và lí do:</p> <p>1.3. Những trẻ chưa đạt được các mục tiêu và lí do:</p> <p style="padding-left: 20px;">- Mục tiêu 1:</p> <p style="padding-left: 20px;">- Mục tiêu 2:</p> <p>2. Nội dung của chủ đề</p> <p>2.1. Các nội dung trẻ đã thực hiện tốt:</p> <p>2.2. Các nội dung chưa thực hiện được và lí do:</p> <p>2.3. Các kĩ năng mà trên 30% trẻ chưa đạt được và lí do:</p> <p>3. Tổ chức các hoạt động của chủ đề</p> <p>3.1. Hoạt động học:</p>
--

- Trẻ tham gia tích cực, hứng thú và tỏ ra phù hợp với khả năng:
 - Trẻ tỏ ra không hứng thú, không tích cực tham gia. Lí do:
- 3.2. Việc tổ chức chơi trong lớp
- Số lượng/bố trí các góc chơi (không gian, diện tích, trang trí...)
 - Sự giao tiếp giữa các trẻ/nhóm chơi; việc khuyến khích trẻ rèn luyện các kĩ năng....
 - Thái độ của trẻ khi chơi
- 3.3. Tổ chức chơi ngoài trời
- Số lượng các buổi chơi ngoài trời đã được tổ chức:
 - Số lượng/chủng loại đồ chơi:
 - Vị trí/chỗ trẻ chơi:
 - Vấn đề an toàn, vệ sinh đồ chơi và khu vực chơi:
→ Khuyến khích trẻ hoạt động, giao lưu và rèn luyện các kĩ năng thích hợp...
4. Những vấn đề khác cần lưu ý
- 4.1. Sức khỏe của trẻ (những trẻ nghỉ nhiều hoặc có vấn đề về ăn uống, vệ sinh...)
- 4.2. Chuẩn bị phương tiện, học liệu, đồ chơi, của cô và của trẻ...
Lưu ý để việc triển khai chủ đề sau được tốt hơn

Bảng đánh giá sự phát triển của trẻ (so sánh với chỉ số phát triển của trẻ)

Tên trẻ:			Ngày..... tháng..... năm		
Ngày sinh:					
Lớp:			Giáo viên		
Trẻ mẫu giáo (tuổi)		Đạt		Không	
Cân nặng.....					
Chiều cao.....					
Vận động thô (ghi các chỉ số):....					
Vận động tinh (ghi các chỉ số):					

Dinh dưỡng– sức khoẻ (ghi các chỉ số)....
Nhận thức (ghi các chỉ số)....
Nhận thức (ghi các chỉ số)....
Ngôn ngữ (ghi các chỉ số)....
Tình cảm, kĩ năng xã hội (ghi các chỉ số)....
Thẩm mĩ (ghi các chỉ số)....

II. Hồ sơ cá nhân trẻ

Hồ sơ cá nhân là một dạng tư liệu, đồng thời là một căn cứ quan trọng để đánh giá sự phát triển của trẻ trong suốt năm học.

Yêu cầu hồ sơ:

Hồ sơ cá nhân trẻ đựng trong túi bằng bìa hoặc ni lông hay cặp ni lông có nhiều ngăn. Trên hồ sơ có nhãn: tên, ngày sinh của trẻ, lớp/năm học.

Hồ sơ bao gồm:

1. Lí lịch của trẻ.
2. Sổ theo dõi sức khoẻ của trẻ (nếu có).
3. Kết quả các bài tập (nếu có).
4. Các sản phẩm của trẻ đã thực hiện (vẽ, cắt, nặn, xé...) với nhận xét của cô giáo; kết quả đánh giá trẻ theo giai đoạn.

Sản phẩm của trẻ trong hồ sơ cần được sắp xếp thành từng loại (bài vẽ, bài xé, dán, ảnh chụp nếu có) những sản phẩm khác do trẻ tự làm... Mỗi loại sản phẩm nên sắp xếp theo trình tự thời gian để dễ thấy sự tiến bộ của trẻ, cũng như để theo dõi. Tất cả sản phẩm đều được thu thập từ đầu cho đến thời điểm đánh giá và hết năm học.

Tất cả hồ sơ cá nhân trẻ trong nhóm/lớp nên để cùng một chỗ và được sắp xếp sao cho dễ sử dụng và quản lí.

Định kì, giáo viên có thể xem lại những hồ sơ trẻ, trao đổi với đồng nghiệp hoặc phụ huynh về kết quả đạt được, những khó khăn mà trẻ gặp phải, từ đó giáo viên đề xuất kế hoạch tiếp theo. Giáo viên có thể gửi hồ sơ của trẻ cho phụ huynh để biết toàn diện về trẻ (những tiến bộ; điểm mạnh, điểm yếu...). Từ đó, nhà trường/giáo viên cùng phối hợp với gia đình trong việc chăm sóc – giáo dục trẻ.

7. Quản lí cơ sở vật chất của nhóm/lớp.

Bạn hãy liệt kê cơ sở vật chất của nhóm/lớp mầm non:

– Đồ dùng, đồ chơi:

– Các loại sổ sách:

– Các loại bảng biểu:

– Cơ sở vật chất khác:

Theo bạn, cần phải làm gì để đa dạng hoá và quản lí tốt cơ sở vật chất của nhóm/lớp?

– Những việc cần làm để đa dạng hoá cơ sở vật chất:

- Những việc cần làm để quản lý tốt cơ sở vật chất:

Bạn hãy đọc những thông tin dưới đây để có thêm thông tin.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

Cơ sở vật chất của nhóm/lớp là toàn bộ các phương tiện vật chất và kỹ thuật được nhà trường trang cấp để chăm sóc, giáo dục trẻ em. Nó bao gồm các phòng nhóm, đồ dùng, đồ chơi trang thiết bị, sách báo, tài liệu chuyên môn... đó là điều kiện không thể thiếu được để nâng cao chất lượng chăm sóc, giáo dục trẻ và hiệu quả làm việc của giáo viên.

Quản lý cơ sở vật chất của nhóm/lớp nhằm đạt được mục tiêu là xây dựng, bảo quản và sử dụng có hiệu quả cơ sở vật chất trong quá trình chăm sóc, giáo dục trẻ.

Hàng năm, giáo viên chủ động đề xuất với lãnh đạo nhà trường có kế hoạch sửa chữa, thay thế hoặc mua sắm bổ sung các trang thiết bị. Cơ sở vật chất của nhóm/lớp phải được nhà trường lập sổ theo dõi đầy đủ (sổ tài sản) và giao trách nhiệm cho từng giáo viên quản lý cụ thể. Định kỳ kiểm kê tài sản theo đúng quy định của trường, báo cáo kịp thời khi tài sản bị mất mát, hư hỏng cần bổ sung thay thế. Giáo viên có trách nhiệm quản lý tốt cơ sở vật chất của nhóm/lớp và đồ dùng của trẻ, nâng cao ý thức tiết kiệm, thực hiện nghiêm túc các quy định của trường trong việc quản lý tài sản.

Sắp xếp đồ dùng, đồ chơi, các trang thiết bị trong lớp gọn gàng, ngăn nắp, thuận tiện khi sử dụng và đảm bảo yêu cầu vệ sinh, an toàn, thẩm mỹ.

Giáo viên cần tranh thủ sự giúp đỡ của gia đình và các lực lượng xã hội để có thể có đủ đồ dùng, đồ chơi phục vụ cho sinh hoạt và nhu cầu học tập, vui chơi của trẻ.

- Các loại sổ sách:
 - + Sổ danh sách trẻ.
 - + Sổ kế hoạch của giáo viên.
 - + Sổ theo dõi sức khoẻ của trẻ.
 - + Sổ tài sản.
 - + Sổ nhật kí.
 - + Sổ họp.
 - + Sổ kiểm tra, góp ý kiến.
- Bảng biểu:
 - + Bảng bé ngoan.
 - + Bảng ghi chế độ sinh hoạt.
 - + Bảng ghi chương trình dạy trẻ.
 - + Bảng phân công công tác của giáo viên.
 - + Biểu đồ tăng trưởng của trẻ.
 - + Bảng thông báo với gia đình trẻ khi cần.

Tóm lại: Cơ sở vật chất của nhóm/lớp là tài sản của nhà trường được giao trách nhiệm cho giáo viên trực tiếp quản lí. Quản lí tốt cơ sở vật chất là nâng cao hiệu quả sử dụng và tăng cường điều kiện thiết yếu để nâng cao chất lượng chăm sóc, giáo dục trẻ.

8. Xây dựng mối quan hệ phối hợp giữa giáo viên với cha mẹ trẻ

Bạn đã từng phối hợp với gia đình để quản lí nhóm/lớp mầm non, hãy viết ra suy nghĩ của mình bằng cách trả lời một số câu hỏi sau:

Câu 1. Tại sao phải phối hợp với cha mẹ của trẻ để quản lí nhóm/lớp?

Câu 2. Liệt kê các hình thức phối hợp giữa giáo viên với cha mẹ của trẻ:

Câu 3. Giáo viên cần phải làm gì để nâng cao hiệu quả sự phối hợp này?

Câu 4. Nêu những hành động phối hợp giữa giáo viên với cha mẹ của trẻ ở địa phương.

Bạn hãy đọc những thông tin dưới đây để hoàn thiện nội dung trả lời các câu hỏi của mình.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

Đối với trẻ thơ, gia đình là môi trường thuận lợi nhất để hình thành và phát triển nhân cách. Gia đình là trường học đầu tiên của trẻ thơ. Vì vậy, giáo dục gia đình trở thành một bộ phận quan trọng trong sự nghiệp giáo dục thế hệ trẻ nói chung và giáo dục trẻ mầm non nói riêng.

Xây dựng mối quan hệ tốt trong sự phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường và gia đình là một nhiệm vụ quan trọng của trường mầm non. Giáo viên là người đại diện nhà trường có trách nhiệm trực tiếp thực hiện nhiệm vụ này nhằm tạo ra môi trường giáo dục thuận lợi cho sự hình thành và phát triển nhân cách của trẻ. Đồng thời, giúp nhà trường phát huy được thế mạnh của gia đình trong công tác chăm sóc – giáo dục trẻ em, tạo nên sự thống nhất giáo dục trẻ giữa hai lực lượng giáo dục này

(1) Hình thức phối hợp giữa cơ sở giáo dục mầm non với gia đình

Sự phối hợp giáo dục được tiến hành thông qua các hình thức sau đây:

- Trao đổi trực tiếp hàng ngày thông qua giờ đón và trả trẻ.
- Tổ chức họp định kỳ với gia đình.
- Tổ chức góc tuyên truyền cho cha mẹ trẻ tại các nhóm/lớp.
- Thông qua các đợt kiểm tra sức khoẻ cho trẻ.
- Thông qua các hội thi văn hoá, văn nghệ.
- Tổ chức thăm hỏi gia đình trẻ.
- Hòm thư gia đình.
- Mời gia đình tham quan hoặc tham gia vào một số hoạt động của lớp, của trường tùy theo điều kiện và khả năng của họ.
- Thông qua ban phụ huynh.
- Sổ liên lạc giữa gia đình và nhà trường.

(2) Nhiệm vụ của giáo viên phối hợp với gia đình

Để tạo sự tin tưởng và thu hút sự tham gia của phụ huynh vào các hoạt động chăm sóc – giáo dục trẻ của lớp và của nhà trường, giáo viên cần phải:

- Lắng nghe ý kiến của cha mẹ trẻ, chủ động xây dựng mối quan hệ tốt với phụ huynh. Sẵn sàng tư vấn và giúp đỡ các kiến thức chăm sóc – giáo dục trẻ khi gia đình có yêu cầu.

- Thông tin đầy đủ cho cha mẹ trẻ về chương trình chăm sóc- giáo dục trẻ ở trường bằng nhiều hình thức khác nhau như: họp phụ huynh, bảng thông báo, góc trao đổi với phụ huynh.. Ví dụ: Trước ngày nhận trẻ vào trường, cần có những hướng dẫn cho bố mẹ, giới thiệu những hoạt động trong ngày ở trường của giáo viên và của trẻ.
- Nếu trẻ lần đầu tiên đến lớp, cô giáo cần trao đổi cụ thể về chế độ sinh hoạt của trẻ ở trường, nắm bắt những thông tin, đặc điểm của trẻ để bố mẹ giúp trẻ làm quen với lớp, với các bạn và cô giáo. Thời gian đầu có thể cho bố mẹ vào lớp chơi cùng trẻ, đón trẻ về sớm, có thể cho trẻ mang theo đến lớp những đồ chơi ưa thích mà trẻ thường chơi ở nhà để tránh sự hụt hẫng ban đầu.
- Liên lạc thường xuyên với gia đình để tìm hiểu sinh hoạt của trẻ ở gia đình, thông tin cho cha mẹ trẻ biết về tình hình của trẻ ở lớp, những thay đổi của trẻ nếu có thể để kịp thời có biện pháp tác động chăm sóc- giáo dục phù hợp.
- Cần thống nhất với các bậc phụ huynh về nội quy, các hình thức và biện pháp phối hợp giữa phụ huynh và nhà trường trong từng giai đoạn và cả năm học.
- Trong quá trình phối hợp với các bậc cha mẹ, giáo viên cần căn cứ vào điều kiện và hoàn cảnh cụ thể của gia đình để có hình thức phối hợp phù hợp và mang lại hiệu quả cao nhất.
- Trong khi lập kế hoạch của chủ đề, kế hoạch tuần, giáo viên cần phải đưa nội dung phối hợp với gia đình vào kế hoạch, cần nêu những yêu cầu cụ thể về vấn đề cần phối hợp với gia đình để thực hiện chủ đề đó: Ví dụ: từ ngày... đến ngày ... cần phụ huynh đóng góp vật liệu: giấy báo cũ, bìa, cây hạt...; Ở nhà, phụ huynh đọc cho trẻ nghe thơ, truyện về gia đình, cô giáo,... Phụ huynh tạo điều kiện cho trẻ củng cố kỹ năng rửa tay, đánh răng, rửa mặt,... Những yêu cầu này giáo viên nên thông báo cho phụ huynh trong giờ đón, trả trẻ và ở góc "tuyên truyền cho cha mẹ". Sau một thời gian đưa ra yêu cầu đối với phụ huynh, giáo viên có thể đưa ra một số thông tin: thông báo danh sách những phụ huynh đã thực hiện yêu cầu, hoặc nhắc lại yêu cầu với một số phụ huynh. Khi đánh giá sau chủ đề, giáo viên phải có phần nhận xét về công tác phối hợp với gia đình phục vụ cho việc thực hiện chủ đề (những gì đã thực hiện được, còn tồn tại gì, có gì cần rút kinh nghiệm, hướng giải quyết).

Chất lượng chăm sóc – giáo dục trẻ trong trường mầm non phụ thuộc nhiều vào sự tham gia đóng góp của gia đình trẻ. Vì vậy, trong quá trình giáo dục, nhà trường và giáo viên cần phải có sự phối hợp chặt chẽ với gia đình bằng nhiều nội dung, hình thức phong phú để tạo điều kiện cho công tác chăm sóc – giáo dục trẻ có hiệu quả.

Nội dung 3

PHƯƠNG PHÁP QUẢN LÝ NHÓM/LỚP TRONG TRƯỜNG MẦM NON
(4 tiết)

I. GIỚI THIỆU

Phương pháp quản lý là một phạm trù cơ bản của khoa học quản lý; là thành tố năng động, linh hoạt nhất của quá trình quản lý; có vai trò và có tính chất quyết định đối với chất lượng và hiệu quả của hoạt động quản lý. Vì mục tiêu, nhiệm vụ quản lý chỉ được thực hiện thông qua các phương pháp quản lý giáo dục. Quản lý nhóm/lớp là một công việc rất quan trọng của giáo viên mầm non. Vì vậy đòi hỏi người giáo viên mầm non phải nắm vững các phương pháp quản lý giáo dục cơ bản để áp dụng vào điều kiện nhóm/lớp do mình phụ trách.

Việc xác định phương pháp quản lý nhóm/lớp và vận dụng phương pháp quản lý nhóm/lớp vào điều kiện thực tế là một công việc rất quan trọng đòi hỏi giáo viên phải linh động và sáng tạo.

II. MỤC TIÊU

- Xác định được các phương pháp quản lý nhóm/lớp.
- Biết sử dụng phối hợp các phương pháp trong quá trình quản lý nhóm/lớp.
- Nắm được các yêu cầu khi sử dụng các phương pháp quản lý nhóm/lớp.
- Vận dụng được các nguyên tắc quản lý nhóm/lớp vào quá trình sử dụng các phương pháp quản lý nhóm/lớp trong trường mầm non.

III. CÁC HOẠT ĐỘNG

Hoạt động 1: Tìm hiểu khái niệm phương pháp quản lý nhóm/lớp

Phương pháp quản lý giáo dục là gì? Phân biệt phương pháp quản lý giáo dục với phương pháp quản lý nhóm/lớp (Bạn suy nghĩ và viết ra để trả lời cho câu hỏi này).

– Phương pháp quản lý giáo dục là:

– Phương pháp quản lý nhóm/lớp là:

– Phân biệt phương pháp quản lý giáo dục và phương pháp quản lý nhóm/lớp:

Bạn hãy đọc những thông tin dưới đây để tăng thêm hiểu biết cho mình.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

Phương pháp quản lý là một phạm trù cơ bản của khoa học quản lý, là thành tố năng động, linh hoạt nhất trong hệ thống quản lý, có vai trò quan trọng và có tính chất quyết định đối với chất lượng, hiệu quả hoạt động quản lý. Bởi vì mục tiêu, nhiệm vụ quản lý chỉ được thực hiện thông qua các phương pháp quản lý.

Phương pháp quản lý giáo dục là tổ hợp những cách thức tiến hành hoạt động quản lý giáo dục để thực hiện những nhiệm vụ quản lý nhằm đạt được mục tiêu quản lý.

Phương pháp quản lý trường mầm non thực chất là cách thức tác động của hiệu trưởng tới cá nhân, tập thể cán bộ giáo viên nhằm thực hiện mục tiêu quản lý đã dự kiến.

Phương pháp quản lí nhóm/lớp mầm non là cách thức tác động của giáo viên đến trẻ nhằm thực hiện các mục tiêu giáo dục đã đề ra và thúc đẩy sự phát triển của trẻ.

Hoạt động 2: Các phương pháp quản lí nhóm/lớp

Có nhiều phương pháp quản lí nhóm/lớp. Bạn hãy nhớ lại và viết ra hiểu biết của mình để thực hiện các yêu cầu sau:

- Hãy liệt kê các phương pháp quản lí nhóm/lớp mầm non:

- Phân tích từng phương pháp và điều kiện vận dụng của nó có hiệu quả.

Bạn hãy đọc các thông tin dưới đây để tăng thêm hiểu biết cho mình.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

Như chúng ta đã biết, nhóm (lớp mầm non là một nhóm xã hội đặc biệt, do vậy việc quản lí nhóm/lớp mầm non cần có những phương pháp đặc trưng (khác với các phương pháp quản lí xã hội người lớn). Dưới đây là những phương pháp quản lí nhóm/lớp mầm non cơ bản.

Phương pháp quản lí dựa vào mục tiêu, chương trình giáo dục mầm non.

Mục tiêu, chương trình giáo dục mầm non là văn bản pháp lí đòi hỏi người giáo viên mầm non phải thực hiện trong quá trình chăm sóc, giáo dục trẻ em. Mục tiêu, chương trình giáo dục mầm non vừa là cơ sở để giáo viên mầm non thiết kế và tổ chức các hoạt động chăm sóc, giáo dục trẻ em (sao cho phù hợp với độ tuổi), vừa là cơ sở để các nhà quản lí giáo

dục (Ban Giám hiệu, phòng Giáo dục – Đào tạo...) kiểm tra, đánh giá việc thực hiện chương trình giáo dục mầm non của giáo viên đứng lớp và của cả cơ sở giáo dục mầm non.

Trong xu hướng đổi mới giáo dục hiện nay, chương trình giáo dục mầm non được xem là điểm tựa (khung pháp lý) cho công tác quản lý nhóm/lớp. Dựa vào thực tiễn địa phương, vào khả năng của trẻ, người giáo viên mầm non có thể chủ động, sáng tạo trong việc lựa chọn chủ đề, xây dựng nội dung giáo dục được tích hợp trong các hoạt động khác nhau nhằm nâng cao hiệu quả chăm sóc, giáo dục trẻ em. Nói cách khác, chương trình giáo dục mầm non (hiện hành) mang tính mở, tạo điều kiện phát huy tính linh hoạt, chủ động, sáng tạo của người giáo viên trong quá trình triển khai thực hiện chương trình.

Để phương pháp quản lý nhóm/lớp mầm non có hiệu quả, giáo viên mầm non cần:

- Nghiên cứu nắm vững mục tiêu, chương trình giáo dục mầm non, đặc biệt là mục tiêu, chương trình giáo dục trẻ độ tuổi của nhóm/lớp mình phụ trách.
- Lập kế hoạch chăm sóc, giáo dục trẻ phù hợp với thực tiễn địa phương, điều kiện cơ sở vật chất của trường và khả năng của trẻ nhằm thực hiện mục tiêu, chương trình giáo dục mầm non.
- Thiết kế và tổ chức các hoạt động chăm sóc, giáo dục trẻ em phù hợp với thực tế địa phương, thực tế của trường và khả năng của trẻ.
- Phối hợp chặt chẽ với các lực lượng giáo dục trong và ngoài trường trong việc thực hiện mục tiêu, chương trình giáo dục và kế hoạch chăm sóc, giáo dục trong nhóm/lớp đã xây dựng.

Phương pháp quản lý theo chế độ sinh hoạt hằng ngày của trẻ ở trường mầm non.

Như chúng ta đã biết, chế độ sinh hoạt hằng ngày của trẻ ở trường mầm non là một quy trình khoa học phân phối một cách hợp lý, đúng đắn về thời gian và trình tự các hoạt động cũng như nghỉ ngơi trong một ngày của trẻ ở trường mầm non.

Chế độ sinh hoạt hằng ngày được sắp xếp một cách hợp lý và thực hiện một cách thường xuyên sẽ giúp trẻ phát triển toàn diện; hình thành ở trẻ nền nếp, thói quen sống khoa học. Đồng thời nó giúp cho giáo viên thực hiện nhiệm vụ chăm sóc, giáo dục trẻ theo kế hoạch một cách chủ động.

Do vậy, việc quản lí nhóm/lớp theo chế độ sinh hoạt hằng ngày của trẻ ở trường mầm non là phương pháp quản lí khoa học và hiệu quả, giúp cho giáo viên thực hiện tốt mục tiêu, nhiệm vụ quản lí nhóm/lớp. (Xem lại mục tiêu quản lí nhóm/lớp mầm non ở Hoạt động 3 – Nội dung 1.)

Để phương pháp quản lí nhóm/lớp mầm non này có hiệu quả, giáo viên mầm non cần:

- Thực hiện một cách đầy đủ, thường xuyên chế độ sinh hoạt hằng ngày của trẻ ở trường mầm non.
- Trong hoạt động hằng ngày, giáo viên cần phát huy được tính tích cực, chủ động của trẻ trong các hoạt động.
- Xử lí một cách linh hoạt, hợp lí các tình huống, các mối quan hệ đảm bảo phát triển cho tất cả các trẻ trong nhóm/lớp cũng như từng trẻ với các đặc điểm khác nhau trong quá trình thực hiện chế độ sinh hoạt.
- Nội dung chế độ sinh hoạt hằng ngày cần phải phong phú, đa dạng, nhiều màu sắc với nhiều hình thức tự nhiên, hấp dẫn.
- Lấy hoạt động chủ đạo (của lứa tuổi) làm trọng tâm và là hình thức chủ yếu trong các hoạt động của trẻ ở nhóm/lớp.
- coi trọng việc xây dựng môi trường hoạt động và tận dụng có hiệu quả cơ sở vật chất – trang thiết bị của trường, lớp và vật liệu có trong thiên nhiên, địa phương để tăng sức hấp dẫn cho trẻ khi tham gia các hoạt động ở trường mầm non.
- Sắp xếp các hoạt động tập thể, hoạt động tự do, tự chọn của trẻ một cách hợp lí và khoa học.
- Phối hợp chặt chẽ với các lực lượng giáo dục trong và ngoài trường trong việc chăm sóc, giáo dục trẻ em.

Phương pháp kích thích hoạt động và điều chỉnh hành vi của trẻ. Chức năng của phương pháp này là động viên, khuyến khích, củng cố hành vi tốt (tích cực), điều chỉnh hành vi sai lệch của trẻ, tạo ra những tiền đề tâm lí thuận lợi cho trẻ trong quá trình tham gia các hoạt động giáo dục ở trường mầm non.

Khuyến khích hành vi là thái độ biểu thị sự hài lòng của giáo viên mầm non đối với những hành vi, việc làm tốt, thái độ tích cực của trẻ trong khi chơi, khi học, khi ăn uống, vệ sinh; trong giao tiếp với bạn bè, với người

lớn... Qua đó, trẻ cảm thấy phấn khởi, tự tin và mong muốn tiếp tục thực hiện hành vi, thái độ đó.

Thực tiễn cho hay rằng, ai cũng thích được khen, song đối với trẻ em, lời khen của người lớn, đặc biệt của cô giáo trước nhóm/lớp có ý nghĩa giáo dục rất lớn không chỉ đối với trẻ có hành vi thái độ tích cực mà còn có ý nghĩa giáo dục cho cả nhóm/lớp (bắt chước, noi theo bạn). Bởi lẽ, trẻ rất nhạy cảm đối với những lời khen, động viên của giáo viên, trẻ cảm nhận được rằng những việc làm tương tự là tốt, là đáng khen; và những lời khen đó sẽ là chỗ dựa để trẻ thực hiện những hành vi, thái độ tương tự.

Đồng thời, người giáo viên mầm non cũng phải uốn nắn, điều chỉnh kịp thời những hành vi, việc làm, thái độ chưa tốt, chưa đúng (lệch lạc) của trẻ trong khi chơi, khi học, khi ăn uống vệ sinh; trong giao tiếp với bạn bè, người lớn... Qua thái độ biểu thị sự không hài lòng của giáo viên về hành vi, việc làm hay thái độ mà trẻ gây ra, trẻ nhận ra những hành vi, việc làm, thái độ của mình như vậy là “sấu”, là đáng chê... Trên cơ sở đó trẻ điều chỉnh hành vi, thái độ của mình.

Để phương pháp quản lý nhóm/lớp mầm non này có hiệu quả, giáo viên mầm non cần:

- Khi khuyến khích (tuyên dương, khen ngợi) trẻ, giáo viên không chỉ nêu “thành tích” trẻ đạt được, mà cần nêu cả động cơ, thái độ, sự cố gắng, sự sáng tạo trong quá trình đạt được “thành tích” đó của trẻ.
- Khuyến khích phải kịp thời, đúng lúc, công bằng, không thiên vị.
- Cần đặc biệt khuyến khích, động viên những trẻ nhút nhát, rụt rè, những trẻ chậm chạp.
- Khi trẻ mắc “khuyết điểm”, cô cần uốn nắn kịp thời, song nhẹ nhàng, tình cảm, giúp trẻ nhận ra lỗi và vui vẻ sửa chữa, điều chỉnh hành vi, tránh làm trẻ sợ sệt.
- Cũng như khuyến khích, động viên, phê bình, nhắc nhở trẻ cũng phải công bằng, không thiên vị.
- Không có những hành vi thái quá (đánh đập, quát nạt) gây ra những tổn thương về thể xác lẫn tinh thần cho trẻ.

Mỗi phương pháp quản lý nhóm/lớp trên đây có chức năng, thế mạnh nhất định. Trong quá trình quản lý nhóm/lớp mầm non, giáo viên cần sử dụng phối hợp tất cả các phương pháp này.

Hoạt động 3: Sử dụng các phương pháp quản lý nhóm/lớp trong quá trình chăm sóc và giáo dục trẻ

Cần phải sử dụng các phương pháp quản lý nhóm/lớp mầm non như thế nào có hiệu quả? Bạn suy nghĩ và trả lời theo gợi ý dưới đây:

- **Ưu, nhược điểm của mỗi phương pháp:**

- **Tại sao phải sử dụng phối hợp các phương pháp?**

- **Nêu một hoạt động quản lý nhóm/lớp để minh họa:**

Bạn hãy đọc những thông tin dưới đây để tăng thêm hiểu biết cho mình.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

Quá trình quản lý giáo dục mầm non phải vận dụng những tri thức, những quy luật thuộc nhiều lĩnh vực khác nhau của khoa học và thực tiễn cuộc sống. Do đó, việc áp dụng các phương pháp quản lý khác nhau là tất yếu. Mỗi phương pháp đều có ưu nhược điểm riêng, không có phương pháp quản lý nào là vạn năng và chiếm vị trí độc tôn. Vì thế trong quản lý giáo dục mầm non, việc lựa chọn đúng đắn và biết kết hợp tối ưu

các phương pháp quản lý phù hợp với nguyên tắc quản lý, đối tượng quản lý, tình huống quản lý để đạt kết quả cao đó chính là tài năng nghệ thuật quản lý.

Dấu hiệu của việc vận dụng tốt phương pháp quản lý là năng suất, chất lượng, hiệu quả chăm sóc – giáo dục trẻ cao, không khí tâm lý trong tập thể lành mạnh.

D. KIỂM TRA, ĐÁNH GIÁ TOÀN BỘ MODULE

1. Đánh giá chung việc quản lý nhóm/lớp của giáo viên hiện nay.
2. Vận dụng những nội dung quản lý nhóm/lớp vào thực tế ở trường mầm non nơi anh/chị đang công tác. Hãy đưa ra một số ví dụ điển hình để có thể áp dụng những nội dung này vào điều kiện của lớp anh/chị.

E. TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đào Thanh Âm – Trịnh Dân – Nguyễn Thị Hoà, *Giáo dục học Mầm non tập I, II, III*, NXB Đại học Sư phạm, 1995.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo, Vụ Giáo dục mầm non, *Tài liệu chăm sóc – giáo dục trẻ ở lớp mẫu giáo ghép (dự án phát triển trẻ thơ)*, Hà Nội, 2003.
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo, *Quyết định 55/QĐ-BDGDĐT quy định mục tiêu đào tạo Nhà trẻ – Mẫu giáo*, 1990.
4. Bộ Giáo dục và Đào tạo, *Chiến lược Giáo dục mầm non từ năm 1998 đến năm 2020*, Hà Nội, 1999.
5. Bộ Giáo dục và Đào tạo, *Chương trình Giáo dục mầm non*, 2009.
6. Phạm Thị Châu – Nguyễn Thị Oanh – Trần Thị Sinh, *Giáo dục học mầm non*, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội, 2004.
7. Phạm Thị Châu, *Giáo trình quản lý giáo dục mầm non*, NXB Giáo dục Việt Nam, 2009.
8. Phạm Thị Châu – Trần Thị Sinh, *Một số vấn đề quản lý giáo dục mầm non*, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội, 2006.
9. Hồ Lam Hồng, *Nghề giáo viên mầm non*, NXB Giáo dục Việt Nam, 2011.
10. Nguyễn Phúc Châu, *Quản lý nhà trường*, NXB Đại học Sư phạm, 2010.

11. Trần Kiểm, *Khoa học Tổ chức và Tổ chức giáo dục*, NXB Đại học Sư phạm, 2010.
12. Trần Kiểm, *Tiếp cận hiện đại trong quản lí giáo dục*, NXB Đại học Sư phạm, 2007.
13. Trần Kiểm, *Những vấn đề cơ bản của khoa học quản lí giáo dục*, NXB Đại học Sư phạm, 2008.
14. Trần Kiểm, *Khoa học quản lí giáo dục, một số vấn đề lí luận và thực tiễn*, NXB Đại học Sư phạm, 2004.
15. Bộ Giáo dục và Đào tạo, *Tài liệu bồi dưỡng cán bộ quản lí và giáo viên mầm non năm học 2009 – 2010*, NXB Giáo dục Việt Nam, 2009.
16. Trần Thị Bích Liễu, *Quản lí dựa vào nhà trường – con đường nâng cao chất lượng và công bằng giáo dục*, NXB Đại học Sư phạm, 2005.
17. Nguyễn Thị Bích Hạnh, *Hỏi – Đáp tình huống sư phạm và bí quyết trong quản lí của hiệu trưởng trường mầm non*, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội, 2010.
18. Nguyễn Thị Bích Hạnh, *Cẩm nang nghiệp vụ quản lí giáo dục mầm non*, NXB Hà Nội, 2010.
19. Lê Xuân Hồng, *Cẩm nang dành cho giáo viên trường mầm non*, NXB Giáo dục, 2001.
20. Lê Xuân Hồng, *Những kĩ năng sư phạm mầm non – thiết lập môi trường học tập cho trẻ mầm non, tập 1*, NXB Giáo dục, 2000.

